

Закон України Про нотаріат

Розділ I

НОТАРІАТ В УКРАЇНІ

ГЛАВА 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Поняття нотаріату. Органи і особи, які вчиняють нотаріальні дії

{ Назва статті 1 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Нотаріат в Україні - це система органів і посадових осіб, на які покладено обов'язок посвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші нотаріальні дії, передбачені цим Законом, з метою надання їм юридичної вірогідності.

Вчинення нотаріальних дій в Україні покладається на нотаріусів, які працюють в державних нотаріальних конторах, державних нотаріальних архівах (державні нотаріуси) або займаються приватною нотаріальною діяльністю (приватні нотаріуси).

На нотаріусів, які працюють у державних нотаріальних конторах або займаються приватною нотаріальною діяльністю, законом може бути покладено вчинення інших дій, відмінних від нотаріальних, з метою надання їм юридичної вірогідності.

{ Статтю 1 доповнено новою частиною згідно із Законами N 834-VIII від 26.11.2015, N 835-VIII від 26.11.2015 }

Документи, оформлені державними і приватними нотаріусами, мають однакову юридичну силу.

У населених пунктах, де немає нотаріусів, нотаріальні дії, передбачені [статтею 37 цього Закону](#), вчиняються уповноваженими на це посадовими особами органів місцевого самоврядування.

{ Частина статті 1 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Вчинення нотаріальних дій за кордоном покладається на консульські установи України, а у випадках, передбачених чинним законодавством, - на дипломатичні представництва України.

Посвідчення заповітів і доручень, прирівняних до нотаріальних, може провадитись особами, вказаними у [статті 40 цього Закону](#).

Стаття 2. Правова основа діяльності нотаріату

Правовою основою діяльності нотаріату є Конституція України, цей Закон, інші законодавчі акти України.

Стаття 2-1. Державне регулювання нотаріальної діяльності

Державне регулювання нотаріальної діяльності полягає у встановленні умов допуску громадян до здійснення нотаріальної діяльності, порядку зупинення і припинення приватної нотаріальної діяльності, анулювання свідоцтва про право на зайняття

нотаріальною діяльністю; здійсненні контролю за організацією нотаріату, проведенням перевірок організації нотаріальної діяльності нотаріусів, дотримання ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства; визначенні органів та осіб, які вчиняють нотаріальні дії, здійснюють контроль за організацією нотаріату, проводять перевірки організації нотаріальної діяльності нотаріусів, дотримання ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства; визначенні ставок державного мита, яке справляється державними нотаріусами; встановленні переліку додаткових послуг правового і технічного характеру, які не пов'язані із вчинюваними нотаріальними діями, та встановленні розмірів плати за їх надання державними нотаріусами; встановленні правил професійної етики нотаріусів.

Контроль за організацією нотаріату, перевірка організації нотаріальної діяльності нотаріусів, дотримання ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства здійснюються Міністерством юстиції України, Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

{ Закон доповнено статтею 2-1 згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008; в редакції Закону N 5208-VI від 06.09.2012 }

Стаття 3. Нотаріус

Нотаріус - це уповноважена державою фізична особа, яка здійснює нотаріальну діяльність у державній нотаріальній конторі, державному нотаріальному архіві або незалежну професійну нотаріальну діяльність, зокрема посвідчує права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняє інші нотаріальні дії, передбачені законом, з метою надання їм юридичної вірогідності.

{ Частина перша статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законами N 247-VIII від 05.03.2015, N 1666-VIII від 06.10.2016 }

Нотаріусом може бути громадянин України, який має повну вищу юридичну освіту, володіє державною мовою, має стаж роботи у сфері права не менш як шість років, з них помічником нотаріуса або консультантом державної нотаріальної контори - не менш як три роки, склав кваліфікаційний іспит і отримав свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю. Не може бути нотаріусом особа, яка має судимість, обмежена у дієздатності або визнана недієздатною за рішенням суду.

Нотаріусу забороняється використовувати свої повноваження з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки чи пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб.

Нотаріус не може займатися підприємницькою, адвокатською діяльністю, бути засновником адвокатських об'єднань, перебувати на державній службі або службі в органах місцевого самоврядування, у штаті інших юридичних осіб, а також виконувати іншу оплачувану роботу, крім викладацької, наукової і творчої діяльності.

Реєстраційна справа приватного нотаріуса зберігається і ведеться відповідно Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

{ Стаття 3 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008; із змінами, внесеними згідно із Законом N 4711-VI від 17.05.2012; в редакції Закону N 5208-VI від 06.09.2012 }

Стаття 4. Права нотаріуса

Нотаріус має право:

витребувати від підприємств, установ і організацій відомості та документи, необхідні для вчинення нотаріальних дій;

одержувати плату за надання додаткових послуг правового та технічного характеру, які не пов'язані із вчинюваними нотаріальними діями, плату за вчинення інших дій, покладених на них відповідно до закону, а також за вчинення приватними нотаріусами нотаріальних дій; { Статтю 4 доповнено абзацом згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008; в редакції Закону N 5208-VI від 06.09.2012; із змінами, внесеними згідно із Законами N 834-VIII від 26.11.2015, N 835-VIII від 26.11.2015 }

складати проекти угод і заяв, виготовляти копії документів та виписки з них, а також давати роз'яснення з питань вчинення нотаріальних дій і консультації правового характеру. Чинним законодавством нотаріусу можуть бути надані й інші права.

Стаття 5. Обов'язки нотаріуса

Нотаріус зобов'язаний:

здійснювати свої професійні обов'язки відповідно до цього Закону і принесеної присяги, дотримуватися правил професійної етики; { Абзац другий статті 5 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }

сприяти громадянам, підприємствам, установам і організаціям у здійсненні їх прав та захисті законних інтересів, роз'яснювати права і обов'язки, попереджати про наслідки вчинюваних нотаріальних дій для того, щоб юридична необізнаність не могла бути використана їм на шкоду;

зберігати в таємниці відомості, одержані ним у зв'язку з вчиненням нотаріальних дій;

відмовити у вчиненні нотаріальної дії в разі її невідповідності законодавству України або міжнародним договорам.

вести нотаріальне діловодство та архів нотаріуса відповідно до встановлених правил;

дбайливо ставитися до документів нотаріального діловодства та архіву нотаріуса, не допускати їх пошкодження чи знищення;

надавати документи, інформацію і пояснення на вимогу Міністерства юстиції України, Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці

Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі при здійсненні ними повноважень щодо контролю за організацією діяльності та виконанням нотаріусами правил нотаріального діловодства;

постійно підвищувати свій професійний рівень, а у випадках, передбачених пунктом 3 частини першої [статті 29-1 цього Закону](#), проходити підвищення кваліфікації;

виконувати інші обов'язки, передбачені законом.

Стаття 6. Присяга нотаріуса

Особа, якій вперше надається право займатися нотаріальною діяльністю, в Головному управлінні юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управліннях юстиції в областях, містах Києві та Севастополі в урочистій обстановці приносить присягу такого змісту:

"Урочисто присягаю виконувати обов'язки нотаріуса чесно і сумлінно, згідно з законом і совістю, поважати права і законні інтереси громадян і організацій, зберігати професійну таємницю, скрізь і завжди берегти чистоту високого звання нотаріуса".

Стаття 7. Вчинення нотаріальних дій

Нотаріуси або посадові особи, які вчиняють нотаріальні дії, у своїй діяльності керуються законами України, постановами Верховної Ради України, указами і розпорядженнями Президента України, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, а на території Республіки Крим, крім того, - законодавством Республіки Крим, наказами Міністра юстиції України, нормативними актами обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій.

Нотаріуси у встановленому порядку в межах своєї компетенції вирішують питання, що впливають з норм міжнародного права, а також укладених Україною міждержавних угод.

Стаття 8. Нотаріальна таємниця

Нотаріальна таємниця - сукупність відомостей, отриманих під час вчинення нотаріальної дії або звернення до нотаріуса заінтересованої особи, в тому числі про особу, її майно, особисті майнові та немайнові права і обов'язки тощо.

Нотаріус та особи, зазначені у [статті 1 цього Закону](#), а також помічник нотаріуса зобов'язані зберігати нотаріальну таємницю, навіть якщо їх діяльність обмежується наданням правової допомоги чи ознайомленням з документами і нотаріальна дія або дія, яка прирівнюється до нотаріальної, не вчинялась.

{ Частина друга статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }

Обов'язок дотримання нотаріальної таємниці поширюється також на осіб, яким про вчинені нотаріальні дії стало відомо у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків чи іншої роботи, на осіб, залучених для вчинення нотаріальних дій у якості свідків, та на інших осіб, яким стали відомі відомості, що становлять предмет нотаріальної таємниці.

Особи, винні в порушенні нотаріальної таємниці, несуть відповідальність у порядку, встановленому законом.

Подання нотаріусом в установленому порядку та у випадках, передбачених Законом [України "Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення"](#), інформації центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, не є порушенням нотаріальної таємниці.
{ Статтю 8 доповнено новою частиною згідно із Законом N 1702-VII від 14.10.2014 }

Нотаріус не несе дисциплінарної, адміністративної, цивільно-правової та кримінальної відповідальності за подання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, інформації про фінансову операцію, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та за інші дії, якщо він діяв у межах виконання Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення".
{ Статтю 8 доповнено новою частиною згідно із Законом N 1702-VII від 14.10.2014 }

Довідки про вчинені нотаріальні дії та копії документів, що зберігаються у нотаріуса, видаються нотаріусом виключно фізичним та юридичним особам, за дорученням яких або щодо яких вчинялися нотаріальні дії. У разі смерті особи чи визнання її померлою такі довідки видаються спадкоємцям померлого. У разі визнання особи безвісно відсутньою опікун, призначений для охорони майна безвісно відсутнього, має право отримувати довідки про вчинені нотаріальні дії, якщо це необхідно для збереження майна, над яким встановлена опіка.

Довідки про вчинені нотаріальні дії та інші документи надаються нотаріусом протягом десяти робочих днів на обґрунтовану письмову вимогу суду, прокуратури, органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування у зв'язку з кримінальним провадженням, цивільними, господарськими, адміністративними справами, справами про адміністративні правопорушення, що знаходяться в провадженні цих органів, з обов'язковим зазначенням номера справи та прикладенням гербової печатки відповідного органу, а також на обґрунтовану письмову вимогу державного виконавця, приватного виконавця за виконавчим провадженням з обов'язковим зазначенням номера виконавчого провадження та реквізитів виконавчого документа, на підставі якого здійснюється виконавче провадження.
{ Частина статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законами N 4652-VI від 13.04.2012, N 1404-VIII від 02.06.2016 }

Довідки про суму нотаріально посвідчених договорів, які необхідні виключно для встановлення додержання законодавства з питань оподаткування, надаються нотаріусом протягом 10 робочих днів на обґрунтовану письмову вимогу органів доходів і зборів.
{ Частина статті 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 406-VII від 04.07.2013 }

Витяг зі Спадкового реєстру про наявність складеного заповіту видається тільки заповідачу, а після смерті заповідача - будь-якій особі, яка пред'явила свідоцтво про смерть або інший документ, що підтверджує факт смерті заповідача (одного із

заповідачів).

{ Частина статті 8 в редакції Закону N 2527-VI від 21.09.2010 }

Нотаріус не має права давати свідчення в якості свідка щодо відомостей, які становлять нотаріальну таємницю, крім випадків, коли цього вимагають особи, за дорученням яких або щодо яких вчинялися нотаріальні дії.

На вимогу Міністерства юстиції України, Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі з метою регулювання організації нотаріальної діяльності нотаріуси видають підписані ними копії документів та витяги з них, а також пояснення нотаріусів у строк, встановлений цими органами.

Нотаріус на письмовий запит органів доходів і зборів, державного виконавця, приватного виконавця надає інформацію про вступ фізичної особи у права спадкоємця з обов'язковим зазначенням повних даних про таку особу та даних про майно, отримане за правом успадкування.

{ Статтю 8 доповнено частиною згідно із Законом N 406-VII від 04.07.2013; із змінами, внесеними згідно із Законом N 1404-VIII від 02.06.2016 }

Надання нотаріусом в установленому порядку та у випадках, передбачених [Законом України "Про виконавче провадження"](#), інформації органу державної виконавчої служби або приватному виконавцю не є порушенням нотаріальної таємниці.

Довідки про суму нотаріально посвідчених договорів, які необхідні виключно для перевірки дотримання законодавства з питань сплати збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, надаються нотаріусом протягом 10 робочих днів на обґрунтовану письмову вимогу органів Пенсійного фонду України.

{ Статтю 8 доповнено частиною чотирнадцятою згідно із Законом N 2148-VIII від 03.10.2017 } { Стаття 8 із змінами, внесеними згідно із Законом N 762-IV від 15.05.2003; в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 8-1. Гарантії нотаріальної діяльності

Держава гарантує і забезпечує рівні умови доступу громадянам до зайняття нотаріальною діяльністю та рівні можливості нотаріусам в організації та здійсненні ними нотаріальної діяльності.

Будь-яке втручання в діяльність нотаріуса, зокрема з метою перешкодження виконанню ним своїх обов'язків або спонукання до вчинення ним неправомірних дій, у тому числі вимагання від нього, його помічника, інших працівників, які знаходяться у трудових відносинах з нотаріусом, відомостей, що становлять нотаріальну таємницю, забороняється і тягне за собою відповідальність відповідно до законодавства.

Обшук, виїмка, огляд робочого місця провадяться на підставі та в порядку, встановленому законом.

Вилучення реєстрів нотаріальних дій та документів, що передані нотаріусу на зберігання в порядку, передбаченому цим Законом, а також печатки нотаріуса не допускається. Такі

реєстри нотаріальних дій, документи чи печатка нотаріуса можуть бути надані суду за мотивованою постановою суду тільки для огляду і повинні бути повернуті судом негайно після огляду.

{ Закон доповнено статтею 8-1 згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 9. Обмеження у праві вчинення нотаріальних дій

Нотаріус та посадова особа органу місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, не вправі вчиняти нотаріальні дії на своє ім'я і від свого імені, на ім'я і від імені свого чоловіка чи своєї дружини, його та своїх родичів, а також на ім'я і від імені працівників даної нотаріальної контори, працівників, що перебувають у трудових відносинах з приватним нотаріусом, або працівників даного виконавчого комітету. Посадові особи органу місцевого самоврядування не вправі вчиняти нотаріальні дії також на ім'я і від імені даного виконавчого комітету. У зазначених випадках нотаріальні дії вчиняються в будь-якій іншій державній нотаріальній конторі, у приватного нотаріуса чи у виконавчому комітеті іншої сільської, селищної, міської Ради народних депутатів. Посадові особи, перелічені у [статті 40 цього Закону](#), не вправі посвідчувати заповіти та доручення на своє ім'я і від свого імені, на ім'я і від імені свого чоловіка або своєї дружини, його та своїх родичів. Нотаріальні і прирівняні до них дії, вчинені з порушенням встановлених цією статтею правил, є недійсними.

Стаття 10. Вища кваліфікаційна комісія нотаріату та порядок її роботи

Для визначення рівня професійної підготовленості осіб, які мають намір займатися нотаріальною діяльністю, та вирішення питання про анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю при Міністерстві юстиції України утворюється Вища кваліфікаційна комісія нотаріату. Персональний склад Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату затверджується наказом Міністерства юстиції України.

Строк повноважень персонального складу Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату становить три роки, починаючи з дня його затвердження.

Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату затверджується Кабінетом Міністрів України.

За наявності стажу роботи, визначеного у частині другій [статті 3 цього Закону](#), особи, які мають намір скласти кваліфікаційний іспит на право на зайняття нотаріальною діяльністю, допускаються Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату до його складання на підставі подання відповідно Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

{ Частина четверта статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }

Порядок допуску до складання кваліфікаційних іспитів та їх проведення встановлюється Міністерством юстиції України.

На підставі результатів складеного іспиту Вища кваліфікаційна комісія нотаріату приймає рішення про видачу (або відмову у видачі) Міністерством юстиції України свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

Особи, які не склали кваліфікаційний іспит, допускаються до наступного його складання не раніш як через рік за поданням відповідно Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

{ Частина сьома статті 10 в редакції Закону N 5208-VI від 06.09.2012 }

Особа, приватна нотаріальна діяльність якої не здійснювалася протягом трьох років після отримання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю і яка не працювала нотаріусом, консультантом державної нотаріальної контори чи помічником (консультантом) приватного нотаріуса, не була посадовою особою, яка здійснює керівництво та контроль за діяльністю нотаріату, до подання заяви про реєстрацію нотаріальної діяльності повинна підтвердити свою кваліфікацію шляхом складання нового кваліфікаційного іспиту в порядку, встановленому Міністерством юстиції України.

Питання про анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю розглядається Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату за поданням відповідно Міністерства юстиції України, Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі або Нотаріальної палати України у випадках, визначених цим Законом.

{ Частина дев'ята статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законами N 5208-VI від 06.09.2012, N 1666-VIII від 06.10.2016 }

Порядок внесення відповідно Міністерством юстиції України, Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі або Нотаріальною палатою України подання про анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю та його розгляд Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату встановлюється Міністерством юстиції України. { Частина десята статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законами N 5208-VI від 06.09.2012, N 1666-VIII від 06.10.2016 }

Рішення Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату може бути оскаржено до суду.
{ Стаття 10 в редакції Законів N 614-VI від 01.10.2008, N 3271-VI від 21.04.2011 }

Стаття 11. Свідоцтво про право на заняття нотаріальною діяльністю

Свідоцтво про право на заняття нотаріальною діяльністю видається Міністерством юстиції України на підставі рішення Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату.

{ Частина перша статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3271-VI від 21.04.2011 }

Відмову у видачі свідоцтва може бути оскаржено до суду.

{ Частина друга статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }

За видачу свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю вноситься плата, розмір якої встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 12. Анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю

Свідоцтво про право на заняття нотаріальною діяльністю може бути анульовано Міністерством юстиції України:

{ Пункт 1 частини першої статті 12 виключено на підставі Закону N 5208-VI від 06.09.2012 }

2) за рішенням Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату, прийнятим на підставі подання Міністерства юстиції України, Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі, у випадках: { Абзац перший пункту 2 частини першої статті 12 в редакції Закону N 3271-VI від 21.04.2011; із змінами, внесеними згідно із Законом N 1666-VIII від 06.10.2016 }

а) втрати громадянства України або виїзду за межі України на постійне проживання;

б) винесення щодо нотаріуса обвинувального вироку суду, який набрав чинності;

в) винесення ухвали про застосування щодо нотаріуса примусових заходів медичного характеру, що набрала законної сили;

г) закриття кримінального провадження щодо нотаріуса з nereабілітуючих підстав; { Підпункт "г" пункту 2 частини першої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законами N 4652-VI від 13.04.2012, N 5208-VI від 06.09.2012 }

д) винесення рішення суду, що набрало законної сили, про обмеження дієздатності особи, яка виконує обов'язки нотаріуса, визнання її недієздатною або безвісно відсутньою, оголошення її померлою;

е) неодноразового порушення нотаріусом чинного законодавства або грубого порушення закону, яке завдало шкоди інтересам держави, підприємств, установ, організацій, громадян при вчиненні нотаріальних дій та/або інших дій, покладених на нотаріуса відповідно до закону;

{ Підпункт "е" пункту 2 частини першої статті 12 в редакції Закону N 1666-VIII від 06.10.2016 }

є) невідповідності нотаріуса займаній посаді внаслідок стану здоров'я, що перешкоджає нотаріальній діяльності;

ж) порушення нотаріусом вимог, передбачених частиною четвертою статті 3, частиною першою [статті 8](#) та [статтею 9 цього Закону](#); { Підпункт "ж" пункту 2 частини першої статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }

з) набрання законної сили рішенням суду про порушення нотаріусом вимог законодавства при вчиненні ним нотаріальної дії; { Пункт 2 частини першої статті 12 доповнено підпунктом "з" згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

и) знищення чи втрати нотаріусом або з його вини архіву нотаріуса або окремих документів; { Пункт 2 частини першої статті 12 доповнено підпунктом "и" згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008; із змінами, внесеними згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }

і) неодноразового порушення нотаріусом правил професійної етики, затверджених Міністерством юстиції України; { Пункт 2 частини першої статті 12 доповнено підпунктом "і" згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }

3) за рішенням Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату, прийнятим на підставі подання Нотаріальної палати України, у разі неодноразового порушення нотаріусом правил професійної етики.
{ Частина першу статті 12 доповнено пунктом 3 згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }

Рішення про анулювання свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю може бути оскаржено до суду.
{ Частина друга статті 12 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }

Стаття 13. Помічник нотаріуса

Помічником нотаріуса може бути громадянин України, який має вищу юридичну освіту, але не нижче першого рівня (бакалавр), володіє державною мовою, має стаж роботи у сфері права не менш як три роки. Не може бути помічником нотаріуса особа, яка має судимість, обмежена у дієздатності або визнана недієздатною за рішенням суду.
{ Частина перша статті 13 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1666-VIII від 06.10.2016 }

Помічник нотаріуса не може займатися підприємницькою, адвокатською діяльністю, бути засновником адвокатських об'єднань, перебувати на державній службі або службі в органах місцевого самоврядування, у штаті інших юридичних осіб, а також виконувати іншу оплачувану роботу, крім викладацької, наукової і творчої діяльності.

Помічнику нотаріуса забороняється використовувати свій статус з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки чи пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб.

За дорученням нотаріуса помічник нотаріуса бере участь у прийомі фізичних осіб та представників юридичних осіб, складенні проектів правочинів, свідоцтв, інших документів, пов'язаних із вчиненням нотаріальних дій, і статистичних звітів; вносить

записи до реєстру для реєстрації нотаріальних дій, веде діловодство та архів нотаріуса, готує та надсилає за дорученням нотаріуса запити до підприємств, установ і організацій щодо відомостей та документів, необхідних для вчинення нотаріальних дій, а також виконує іншу допоміжну і технічну роботу. Помічник нотаріуса не має права підписувати нотаріальні документи та використовувати печатку нотаріуса.

Помічник нотаріуса зобов'язаний виконувати свої професійні обов'язки відповідно до цього Закону та трудового договору, укладеного з нотаріусом; дотримуватися нотаріальної таємниці; дбайливо ставитися до документів нотаріального діловодства та архіву нотаріуса; постійно підвищувати свій професійний рівень.

Добір кандидатур і прийняття на роботу помічника приватного нотаріуса є виключним правом нотаріуса. З помічником нотаріуса укладається трудовий договір. Нотаріус може мати одного помічника.

{ Стаття 13 в редакції Законів N 614-VI від 01.10.2008, N 5208-VI від 06.09.2012 }

Стаття 13-1. Нотаріальний округ

Нотаріальний округ - територіальна одиниця, в межах якої нотаріус здійснює нотаріальну діяльність і в межах якого знаходиться державна нотаріальна контора, в якій працює державний нотаріус, або робоче місце приватного нотаріуса.

Нотаріальні округи визначаються відповідно до адміністративно-територіального устрою України. У містах з районним поділом округом діяльності нотаріуса є вся територія міста. У разі зміни адміністративно-територіального поділу України, в результаті якого розташування робочого місця приватного нотаріуса увійшло до іншого нотаріального округу, нотаріальна діяльність відповідних нотаріусів повинна бути зареєстрована в цьому нотаріальному окрузі.

Нотаріус не вправі здійснювати нотаріальну діяльність за межами свого нотаріального округу, за винятком заміщення інших нотаріусів у випадках, передбачених цим Законом.

{ Закон доповнено статтею 13-1 згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 14. Нотаріальне діловодство і звітність

Правила ведення нотаріального діловодства затверджуються Міністерством юстиції України за погодженням із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади у сфері архівної справи і діловодства.

Державні нотаріальні контори і приватні нотаріуси ведуть встановлену статистичну та бухгалтерську звітність і подають Головному управлінню юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головним управлінням юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

Державні нотаріальні контори подають встановлену статистичну і бухгалтерську звітність, приватні нотаріуси - статистичну звітність.

Статистичний звіт про роботу державних нотаріальних контор та приватних нотаріусів подається Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі до Міністерства юстиції України.

Документи нотаріального діловодства та архів приватного нотаріуса є власністю держави і перебувають у володінні та користуванні приватного нотаріуса у зв'язку із здійсненням ним нотаріальної діяльності.

Приватний нотаріус зобов'язаний забезпечити зберігання документів нотаріального діловодства та архіву приватного нотаріуса протягом усього строку здійснення ним нотаріальної діяльності.

У разі припинення приватної нотаріальної діяльності документи нотаріального діловодства та архіву приватного нотаріуса передаються ним до відповідного державного нотаріального архіву в порядку, встановленому законодавством.

Уповноважені посадові особи органів місцевого самоврядування забезпечують збереження та архівування документів нотаріального діловодства та архіву, що стосуються нотаріальних дій з оформлення спадщини, відповідно до вимог, встановлених для нотаріусів.

{ Статтю 14 доповнено частиною восьмою згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

Уповноважені посадові особи органів місцевого самоврядування ведуть встановлену статистичну звітність та подають її Головному управлінню юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головним управлінням юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

{ Статтю 14 доповнено частиною дев'ятою згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 } {
Стаття 14 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 15. Мова нотаріального діловодства

Мова нотаріального діловодства визначається [статтею 16 Закону України "Про засади державної мовної політики"](#).

{ Стаття 15 в редакції Закону N 5029-VI від 03.07.2012 }

Стаття 16. Професійне самоврядування нотаріусів

Метою професійного самоврядування нотаріусів є об'єднання на професійній основі зусиль нотаріусів для виконання покладених на них цим Законом обов'язків і забезпечення їхніх прав, представництво професійних інтересів нотаріусів у державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах та організаціях, захист професійних інтересів та соціальних прав нотаріусів, сприяння підвищенню професійного рівня нотаріусів та надання їм методичної допомоги, захисту інтересів фізичних і юридичних осіб при заподіянні їм шкоди внаслідок незаконних дій або недбалості нотаріуса.

Професійне самоврядування нотаріусів здійснюється через Нотаріальну палату України та її органи. Нотаріальна палата України є організацією, яка здійснює професійне самоврядування у сфері нотаріату.

Нотаріальна палата України є неприбутковою юридичною особою, має свою печатку. Діяльність Нотаріальної палати України здійснюється відповідно до законодавства та її статуту. Повноваження Нотаріальної палати України визначаються цим Законом та її статутом.

До повноважень Нотаріальної палати України належать: представлення інтересів нотаріальних палат та нотаріусів у державних та інших установах; забезпечення захисту соціальних та професійних прав нотаріусів; участь у проведенні експертиз законопроектів з питань, пов'язаних з нотаріальною діяльністю; забезпечення підвищення кваліфікації нотаріусів та їхніх помічників; контроль за дотриманням нотаріусами правил професійної етики та інші повноваження.

Професійне самоврядування нотаріусів функціонує на засадах законності, гласності, незалежності, демократичності, колегіальності, виборності, обов'язковості членства нотаріусів та виконання рішень органів професійного самоврядування, прийнятих відповідно до їх компетенції, забезпечення рівних можливостей доступу нотаріусів до участі в професійному самоврядуванні.

Членами Нотаріальної палати України можуть бути особи, які отримали свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

Розмір членських внесків та інших платежів членів Нотаріальної палати України, необхідних для виконання її функцій, визначає з'їзд нотаріусів.

Нотаріальна палата України реєструється в порядку, визначеному [Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань"](#) з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом. { Частина восьма статті 16 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1666-VIII від 06.10.2016 }
{ Стаття 16 в редакції Закону N 5208-VI від 06.09.2012 }

ГЛАВА 2. ДЕРЖАВНІ НОТАРІАЛЬНІ КОНТОРИ І ДЕРЖАВНІ НОТАРІАЛЬНІ АРХІВИ

Стаття 17. Організація роботи державних нотаріальних контор

Державні нотаріальні контори створюються і ліквідуються Міністерством юстиції України.

Штати державних нотаріальних контор затверджуються Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі в межах встановленої для державних нотаріальних контор штатної чисельності і фонду заробітної плати.

Державна нотаріальна контора є юридичною особою, яка створюється та реєструється у встановленому законом порядку. Очолює державну нотаріальну контору завідуючий, який призначається із числа осіб, які мають свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю.

Призначення на посаду державного нотаріуса і завідуючого державною нотаріальною конторою та звільнення з посади провадиться Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

{ Стаття 17 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 18. Перевірка організації роботи державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів

Міністерство юстиції України, Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі проводять перевірку організації роботи державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів.

Порядок проведення перевірки, передбаченої частиною першою цієї статті, затверджується Міністерством юстиції України.

{ Стаття 18 в редакції Законів N 614-VI від 01.10.2008, N 5208-VI від 06.09.2012 }

Стаття 19. Оплата вчинюваних нотаріальних дій

За вчинення нотаріальних дій державні нотаріуси справляють державне мито у розмірах, встановлених чинним законодавством.

За надання державними нотаріусами додаткових послуг правового характеру, які не пов'язані із вчинюваними нотаріальними діями, а також технічного характеру справляється окрема плата у розмірах, що встановлюються Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі. Кошти, одержані від надання таких додаткових послуг, спрямовуються до Державного бюджету України. від 11.05.2000)

Стаття 20. Утримання державних нотаріальних контор

Державні нотаріальні контори утримуються за рахунок державного бюджету.

Стаття 21. Відповідальність державного нотаріуса

Шкода, заподіяна особі внаслідок незаконних або недбалих дій державного нотаріуса, відшкодовується в порядку, передбаченому законодавством України.

Стаття 22. Печатка державного нотаріуса

Державний нотаріус має печатку із зображенням Державного герба України, найменуванням державної нотаріальної контори і відповідним номером.

Стаття 23. Державні нотаріальні архіви

В обласних центрах, містах Києві, Сімферополі та Севастополі засновуються державні нотаріальні архіви, які є складовою частиною Національного архівного фонду і здійснюють тимчасове (до 75 років) зберігання нотаріальних документів.

Питання організації діяльності та компетенція державного нотаріального архіву визначаються положенням про нього, що затверджується Міністерством юстиції України.
{ Частина друга статті 23 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }

Державний нотаріальний архів очолює завідуючий, який призначається на посаду і звільняється з неї Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

Мережа і штати державних нотаріальних архівів затверджуються в порядку, передбаченому для державних нотаріальних контор.

Державний нотаріальний архів є юридичною особою і має печатку із зображенням Державного герба України та своїм найменуванням.

ГЛАВА 3. ПРИВАТНА НОТАРІАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Стаття 24. Реєстрація приватної нотаріальної діяльності. Реєстраційне посвідчення

Реєстрація приватної нотаріальної діяльності провадиться Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі на підставі заяви особи, яка має свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю, та акта про сертифікацію про відповідність робочого місця (контори) приватного нотаріуса встановленим цим Законом умовам. У заяві зазначається назва нотаріального округу, в якому особа буде займатися нотаріальною діяльністю.

Робоче місце (контора) приватного нотаріуса повинно розташовуватися в межах визначеного для нього нотаріального округу. Вимоги до робочого місця (контори) приватного нотаріуса встановлюються Міністерством юстиції України.

До заяви про реєстрацію приватної нотаріальної діяльності додаються:

свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю та його засвідчена копія;

документ, що підтверджує право власності або право оренди на приміщення для розташування робочого місця (контори) приватного нотаріуса, чи договір про співпрацю з іншим приватним нотаріусом, який надає заявнику відповідне приміщення, та його засвідчена копія;

{ Абзац четвертий частини третьої статті 24 виключено на підставі Закону N 5208-VI від 06.09.2012 }

{ Абзац п'ятий частини третьої статті 24 виключено на підставі Закону N 5208-VI від 06.09.2012 }

дві фотокартки розміром 3x4 см;

паспорт громадянина України, який подається особисто. { Абзац сьомий частини третьої статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }

Копії зазначених документів зберігаються в реєстраційній справі нотаріуса.
{ Частина четверта статті 24 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }

Реєстраційне посвідчення видається Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі у семиденний строк після подання заяви. Відмова у реєстрації приватної нотаріальної діяльності допускається у разі, якщо подані документи не відповідають установленим вимогам, а також з підстав, передбачених пунктом 8-1 частини першої [статті 30 цього Закону](#). Про видачу реєстраційного посвідчення Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі повідомляють органи доходів і зборів за місцем постійного проживання приватного нотаріуса.
{ Частина п'ята статті 24 в редакції Закону N 5208-VI від 06.09.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом N 406-VII від 04.07.2013 }

У реєстраційному посвідченні зазначаються нотаріальний округ та адреса робочого місця (контори) приватного нотаріуса.

Приватний нотаріус зобов'язаний розпочати нотаріальну діяльність протягом 30 робочих днів після видачі реєстраційного посвідчення.

У разі коли нотаріус не розпочав роботу в установленій строк без поважних на те причин, реєстраційне посвідчення за наказом Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі анулюється.

Приватний нотаріус вправі мати контору, укладати цивільно-правові та трудові договори, відкривати поточні та вкладні (депозитні) рахунки в банках.

Час прийому громадян приватним нотаріусом повинен становити не менше п'яти годин на день і п'яти робочих днів на тиждень за виключенням обставин, за яких нотаріус з незалежних від нього причин не може здійснювати такий прийом.
{ Стаття 24 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2921-III від 10.01.2002; в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 25. Робоче місце (контора) приватного нотаріуса

Робоче місце приватного нотаріуса має знаходитись у межах нотаріального округу, в якому приватний нотаріус здійснює нотаріальну діяльність.

Робоче місце має відповідати таким умовам:

- 1) забезпечувати дотримання нотаріальної таємниці;

- 2) давати можливість кожному приватному нотаріусу, який здійснює нотаріальну діяльність, одночасно та незалежно від іншого приватного нотаріуса здійснювати нотаріальну діяльність;
- 3) бути захищеним від несанкціонованого проникнення;
- 4) бути забезпеченим сейфом для зберігання печаток, штампів, металевою шафою для зберігання архіву нотаріуса;
- 5) кількість кімнат у приміщенні, де знаходиться робоче місце приватного нотаріуса, не може бути меншою, ніж кількість приватних нотаріусів, які здійснюють нотаріальну діяльність у його межах;
- 6) бути пристосованим для роботи технічного персоналу з документами у відокремленій від нотаріуса кімнаті.

До початку нотаріальної діяльності приватним нотаріусом, а також у разі зміни адреси розташування робочого місця приватного нотаріуса, Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі протягом 15 днів з моменту отримання заяви про зміну адреси розташування робочого місця проводиться перевірка відповідності робочого місця приватного нотаріуса встановленим цим Законом умовам, за результатами якої складається акт про сертифікацію робочого місця приватного нотаріуса або акт про відмову у сертифікації робочого місця приватного нотаріуса.

Приватний нотаріус може здійснювати нотаріальну діяльність лише за наявності акта про сертифікацію робочого місця приватного нотаріуса або рішення суду, яке набрало законної сили, яким визнано незаконним акт про відмову у сертифікації робочого місця приватного нотаріуса.

Про зміну адреси робочого місця приватний нотаріус зобов'язаний протягом трьох робочих днів повідомити Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

{ Стаття 25 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 26. Печатка приватного нотаріуса

Приватний нотаріус має печатку із зображенням Державного Герба України, яка містить слова "приватний нотаріус", його прізвище, ім'я та по батькові, назву нотаріального округу.

Печатка приватного нотаріуса виготовляється та знищується у порядку, встановленому Міністерством юстиції України.

{ Частина друга статті 26 в редакції Закону N 5208-VI від 06.09.2012 } { Стаття 26 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 27. Відповідальність приватного нотаріуса

Шкода, заподіяна особі внаслідок незаконних дій або недбалості приватного нотаріуса, відшкодовується в повному розмірі.

Нотаріус не несе відповідальності у разі, якщо особа, яка звернулася до нотаріуса за вчиненням нотаріальної дії:

подала неправдиву інформацію щодо будь-якого питання, пов'язаного із вчиненням нотаріальної дії;

подала недійсні та/або підроблені документи;

не заявила про відсутність чи наявність осіб, прав чи інтересів яких може стосуватися нотаріальна дія, за вчиненням якої звернулася особа.

{ Стаття 27 в редакції Закону N 5208-VI від 06.09.2012 }

Стаття 28. Страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса

Для забезпечення відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок вчиненої нотаріальної дії та/або іншої дії, покладеної на нотаріуса відповідно до закону, приватний нотаріус зобов'язаний до початку зайняття приватною нотаріальною діяльністю укласти договір страхування цивільно-правової відповідальності.

{ Частина перша статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5037-VI від 04.07.2012; в редакції Закону N 835-VIII від 26.11.2015 }

Держава не несе відповідальності за шкоду, заподіяну неправомірними діями приватного нотаріуса при здійсненні ним нотаріальної діяльності функцій державного реєстратора прав на нерухоме майно.

{ Частина друга статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5037-VI від 04.07.2012 }

Приватний нотаріус не несе відповідальності по зобов'язаннях держави.

Мінімальний розмір страхової суми становить тисячу мінімальних розмірів заробітної плати.

{ Частина четверта статті 28 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5037-VI від 04.07.2012 }

Розмір відшкодування заподіяної шкоди визначається за згодою сторін або в судовому порядку.

{ Стаття 28 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 29. Заміщення приватного нотаріуса

Заміщення приватного нотаріуса можливе у разі зупинення його нотаріальної діяльності в порядку, визначеному цим Законом.

Приватний нотаріус може укласти договір про заміщення його з іншим приватним нотаріусом у порядку та у межах строків, визначених [статтями 29-1, 29-2 цього Закону](#).

Заміщення приватного нотаріуса проводиться до припинення обставин, з якими це заміщення пов'язане.

Приватний нотаріус, який заміщує приватного нотаріуса, нотаріальна діяльність якого зупинена, вчиняє нотаріальні дії від свого імені та прикладає свою особисту печатку.

Приватний нотаріус, якого заміщують, не вправі здійснювати нотаріальну діяльність під час цього заміщення, якщо інше не передбачено цим Законом.

У разі дострокового повернення приватного нотаріуса до здійснення нотаріальної діяльності повноваження нотаріуса, який його заміщує, що виникли внаслідок такого заміщення, автоматично припиняються.

{ Стаття 29 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 29-1. Підстави зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса

Нотаріальна діяльність приватного нотаріуса тимчасово зупиняється на час дії таких обставин:

- 1) якщо приватний нотаріус не має приміщення для розміщення робочого місця або це приміщення не відповідає встановленим цим Законом умовам, - до усунення цих недоліків, але не більше 60 днів з дня виявлення цього порушення;
- 2) якщо приватний нотаріус не уклав договір про страхування цивільно-правової відповідальності приватного нотаріуса або розмір страхової суми не відповідає вимогам цього Закону, - до усунення цих недоліків, але не більше 30 днів з дня виявлення цього порушення;
- 3) якщо приватний нотаріус при вчиненні нотаріальних дій неодноразово порушував правила нотаріального діловодства, - до закінчення строку проходження підвищення кваліфікації (не більше двох тижнів);
- 4) у разі необґрунтованої відмови приватного нотаріуса від надання Міністерству юстиції України, Головному управлінню юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головним управлінням юстиції в областях, містах Києві та Севастополі в порядку, передбаченому цим Законом, документів для перевірки організації нотаріальної діяльності та виконання правил нотаріального діловодства - до усунення цієї обставини;
{ Пункт 4 частини першої статті 29-1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }
- 5) у разі заміщення приватного нотаріуса в порядку, передбаченому цим Законом, - на строк такого заміщення;
- 6) у разі ненадання інформації приватним нотаріусом органам та особам, зазначеним у частинах п'ятій - восьмій, десятій [статті 8 цього Закону](#), - до усунення цієї обставини;

7) у разі обрання нотаріуса на посаду, зайняття якої несумісне зі здійсненням нотаріальної діяльності;

8) Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі надіслали до Міністерства юстиції України подання про анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю - до вирішення питання по суті, але не більш як на шість місяців.

Приватний нотаріус вправі зупинити нотаріальну діяльність за власним бажанням на строк, що не перевищує двох місяців протягом календарного року, або на більший строк за наявності поважних причин (вагітність, догляд за дитиною, хвороба тощо).

Про зупинення нотаріальної діяльності на строк більше трьох днів приватний нотаріус зобов'язаний не пізніше ніж за один робочий день до дня зупинення нотаріальної діяльності письмово повідомити Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі із зазначенням причин та строку відсутності.

{ Частина третя статті 29-1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 } { Закон доповнено статтею 29-1 згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 29-2. Порядок зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса

Рішення про тимчасове зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса у випадках, передбачених частиною першою [статті 29-1 цього Закону](#), приймає керівник Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі зобов'язані протягом трьох робочих днів з дня видання наказу про зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса письмово повідомити приватного нотаріуса про зупинення його нотаріальної діяльності.

Наказ про зупинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса може бути оскаржений ним до Міністерства юстиції України або до суду.

Приватний нотаріус зобов'язаний зупинити нотаріальну діяльність з моменту отримання копії наказу про тимчасове зупинення його нотаріальної діяльності.

При зупиненні нотаріальної діяльності приватного нотаріуса він має право, а якщо строк зупинення більше одного місяця, - зобов'язаний, укласти договір про його заміщення з іншим приватним нотаріусом за виключенням підстави, передбаченої пунктом 7 частини першої [статті 29-1](#).

Приватний нотаріус, діяльність якого зупинена, за відсутності заміщення його іншим приватним нотаріусом, має право: знімати заборону відчуження нерухомого майна, видавати з депозиту гроші та цінні папери, документи, прийняті на зберігання, дублювати та копії документів, що зберігаються у справах приватного нотаріуса, а також видавати довідки про вчинені нотаріальні дії.

{ Закон доповнено статтею 29-2 згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 30. Підстави припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса

Підставами припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса є:

- 1) подання приватним нотаріусом письмової заяви про припинення нотаріальної діяльності;
- 2) анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю;
- 3) неусунення приватним нотаріусом без поважних причин порушень, передбачених пунктами 1 і 2 частини першої [статті 29-1 цього Закону](#);
- 4) смерть приватного нотаріуса або оголошення його померлим у порядку, встановленому законом;
- 5) припинення громадянства України або виїзд за межі України на постійне проживання;
- 6) призначення приватного нотаріуса на посаду, зайняття якої несумісне зі здійсненням нотаріальної діяльності;
- 7) невиконання приватним нотаріусом наказу Міністерства юстиції України, Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі про зупинення його нотаріальної діяльності, за винятком випадків оскарження приватним нотаріусом такого наказу;
- 8) набрання законної сили обвинувальним вироком суду, яким приватний нотаріус засуджений за навмисний злочин;
- 8-1) набрання законної сили судовим рішенням, відповідно до якого нотаріуса притягнуто до відповідальності за адміністративне корупційне правопорушення, пов'язане з порушенням обмежень, передбачених [Законом України "Про засади запобігання і протидії корупції"](#);
{ Статтю 30 доповнено пунктом 8-1 згідно із Законом N 4711-VI від 17.05.2012; із змінами, внесеними згідно із Законом N 224-VII від 14.05.2013 }
- 9) набрання законної сили рішенням суду про визнання приватного нотаріуса недієздатним, обмежено дієздатним або про застосування до нього примусових заходів медичного характеру;
- 10) набрання законної сили рішенням суду про визнання приватного нотаріуса безвісно відсутнім.
{ Стаття 30 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 30-1. Порядок припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса

Припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса здійснюється Головним управлінням юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головними управліннями юстиції в областях, містах Києві та Севастополі за наявності підстав, передбачених цим Законом, шляхом видання наказу про припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса.

У випадках, передбачених пунктами 1-3, 5-9 частини першої [статті 30 цього Закону](#), Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі зобов'язані негайно передати приватному нотаріусу копію наказу про припинення його нотаріальної діяльності.

Приватний нотаріус зобов'язаний припинити нотаріальну діяльність з моменту отримання копії наказу про припинення його нотаріальної діяльності.

Наказ про припинення нотаріальної діяльності може бути оскаржений приватним нотаріусом до Міністерства юстиції України або до суду. Оскарження цього наказу приватним нотаріусом зупиняє реалізацію положень, передбачених частинами п'ятою і шостою цієї статті.

Особа, нотаріальна діяльність якої припинена, зобов'язана протягом одного місяця з дня одержання копії наказу передати до відповідного державного нотаріального архіву всі документи нотаріального діловодства та архіву приватного нотаріуса. У разі якщо цей строк є недостатнім, він може бути продовжений рішенням Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі, але лише один раз і не більше ніж на місяць.

У разі неможливості або відмови приватного нотаріуса особисто здійснити передачу документів нотаріального діловодства та архіву приватного нотаріуса у встановлені строки цей обов'язок покладається на Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі, яке в разі необхідності залучає до цього поліцейських.
{ Частина шоста статті 30-1 із змінами, внесеними згідно із Законом N 901-VIII від 23.12.2015 }

Порядок та умови здачі і знищення особистої печатки приватного нотаріуса встановлюються і забезпечуються спеціально уповноваженими органами з питань дозвільної системи.

Припинення нотаріальної діяльності приватного нотаріуса означає припинення дії реєстраційного посвідчення.
{ Закон доповнено статтею 30-1 згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 31. Оплата вчинюваних нотаріальних дій

Приватні нотаріуси за вчинення нотаріальних дій справляють плату, розмір якої визначається за домовленістю між нотаріусом та громадянином або юридичною особою.

Приватні нотаріуси за вчинення інших дій, покладених на них відповідно до закону, справляють плату, розмір якої визначається законодавством у відповідній сфері.
{ Статтю 31 доповнено новою частиною згідно із Законами N 834-VIII від 26.11.2015, N 835-VIII від 26.11.2015 }

Оплата додаткових послуг правового характеру, що надаються приватними нотаріусами і не належать до вчинюваної нотаріальної дії, провадиться за домовленістю сторін.

Стаття 32. Сплата приватним нотаріусом податків

Приватний нотаріус сплачує податки, встановлені [Податковим кодексом України](#).
{ Стаття 32 в редакції Закону N 5208-VI від 06.09.2012 }

Стаття 33. Перевірка організації нотаріальної діяльності приватного нотаріуса, дотримання ним порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства

Міністерство юстиції України, Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та Севастополі проводять перевірку організації нотаріальної діяльності приватного нотаріуса, дотримання ним порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства за певний період. Проведення повторної перевірки з тих питань, які вже були предметом перевірки, не допускається, крім перевірки звернень громадян чи юридичних осіб у межах предмета звернення та повноважень Міністерства юстиції України, Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі.

Перевірка організації нотаріальної діяльності приватного нотаріуса, дотримання ним порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства, крім повторних перевірок, передбачених цим Законом, проводиться не частіше одного разу на два роки виключно на робочому місці (у конторі) приватного нотаріуса з обов'язковим повідомленням його про проведення такої перевірки.

Приватний нотаріус зобов'язаний надавати посадовим особам, уповноваженим проводити перевірку, відомості і документи щодо організації нотаріальної діяльності, дотримання ним порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства.

У разі виявлення під час перевірки порушень в організації нотаріальної діяльності приватного нотаріуса або неодноразових порушень ним правил нотаріального діловодства Міністерство юстиції України, Головне управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головні управління юстиції в областях, містах Києві та

Севастополі, які проводили перевірку, можуть зупинити або припинити нотаріальну діяльність приватного нотаріуса з підстав та у порядку, передбачених цим Законом.

У разі виявлення під час перевірки неодноразового грубого порушення порядку вчинення нотаріальних дій свідоцтво про право на зайняття нотаріальною діяльністю приватного нотаріуса може бути анульовано у порядку та на підставах, передбачених цим Законом.

Порядок проведення перевірки організації нотаріальної діяльності приватних нотаріусів, дотримання ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства затверджується Міністерством юстиції України.

{ Стаття 33 в редакції Законів N 614-VI від 01.10.2008, N 5208-VI від 06.09.2012 }

Розділ II

ПОВНОВАЖЕННЯ ЩОДО ВЧИНЕННЯ НОТАРІАЛЬНИХ ДІЙ

Стаття 34. Нотаріальні дії, що вчиняють нотаріуси

Нотаріуси вчиняють такі нотаріальні дії:

- 1) посвідчують правочини ;
- 2) вживають заходів щодо охорони спадкового майна;
- 3) видають свідоцтва про право на спадщину;
- 4) видають свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя в разі смерті одного з подружжя;
- 5) видають свідоцтва про придбання майна з прилюдних торгів ;
- 6) видають свідоцтва про придбання майна з прилюдних торгів , якщо прилюдні торги не відбулися;
- 7) провадять опис майна фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою або місце перебування якої невідоме;
- 8) видають дублікати нотаріальних документів, що зберігаються у справах нотаріуса;
- 9) накладають заборону щодо відчуження нерухомого майна (майнових прав на нерухоме майно), що підлягає державній реєстрації;
{ Пункт 9 частини першої статті 34 в редакції Закону N 5208-VI від 06.09.2012 }
- 9-1) накладають заборону щодо відчуження грошових сум, що будуть зараховані заявником вимоги, визначеним відповідно до частини четвертої [статті 65-2 Закону України "Про акціонерні товариства"](#), на рахунок умовного зберігання (ескроу), відкритий відповідно до зазначеного закону;
{ Частину першу статті 34 доповнено пунктом 9-1 згідно із Законом N 1983-VIII від 23.03.2017 }

- 10) засвідчують вірність копій документів і виписок з них;
- 11) засвідчують справжність підпису на документах;
- 12) засвідчують вірність перекладу документів з однієї мови на іншу;
- 13) посвідчують факт, що фізична чи юридична особа є виконавцем заповіту;
- 14) посвідчують факт, що фізична особа є живою;
- 15) посвідчують факт перебування фізичної особи в певному місці;
- 16) посвідчують час пред'явлення документів;
- 17) передають заяви фізичних та юридичних осіб іншим фізичним та юридичним особам;
- 18) приймають у депозит грошові суми та цінні папери;
- 19) вчиняють виконавчі написи;
- 20) вчиняють протести векселів;
- 21) вчиняють морські протести;
- 22) приймають на зберігання документи.

На нотаріусів може бути покладено вчинення інших нотаріальних дій згідно із законом.

Тексти договорів, заповітів, довіреностей, свідоцтв, актів про морські протести та протести векселів, перекладів у разі засвідчення нотаріусом вірності перекладу документа з однієї мови на іншу, заяв, на яких нотаріусом засвідчується справжність підпису, за винятком тих примірників, що залишаються у справах нотаріуса, а також дублікатів нотаріальних документів, викладаються на спеціальних бланках нотаріальних документів. Зразок, опис, порядок витрачання, зберігання, обігу та звітності спеціальних бланків нотаріальних документів устанавлюються Кабінетом Міністрів України .

{ Стаття 34 із змінами, внесеними згідно із Законом N 980-IV від 19.06.2003; в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 35. Нотаріальні дії, що вчиняються в державних нотаріальних архівах

Державні нотаріуси в державних нотаріальних архівах видають дублікати і засвідчують вірність копій і виписок з документів, які зберігаються у справах цих архівів.

Стаття 37. Нотаріальні дії, що вчиняються посадовими особами органів місцевого самоврядування

У сільських населених пунктах уповноважені на це посадові особи органу місцевого самоврядування вчиняють такі нотаріальні дії: { Абзац перший частини першої статті 37 в редакції Закону N 1709-VII від 20.10.2014 }

- 1) вживають заходів щодо охорони спадкового майна;
- 2) посвідчують заповіти (крім секретних);
- 3) видають дублікати посвідчених ними документів;
- 4) засвідчують вірність копій (фотокопій) документів і виписок з них;
- 5) засвідчують справжність підпису на документах;
- 6) видають свідоцтва про право на спадщину;
{ Частина першу статті 37 доповнено пунктом 6 згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }
- 7) видають свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя в разі смерті одного з подружжя.
{ Частина першу статті 37 доповнено пунктом 7 згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 } { Частина перша статті 37 в редакції Закону N 1054-VI від 03.03.2009 }

Дії, передбачені пунктами 6 і 7 частини першої цієї статті, вчиняють уповноважені посадові особи органу місцевого самоврядування, які мають вищу юридичну освіту, досвід роботи у галузі права не менше трьох років, пройшли протягом року стажування у державній нотаріальній конторі або приватного нотаріуса, завершили навчання щодо роботи з єдиними та державними реєстрами, що функціонують в системі Міністерства юстиції України, та склали іспит із спадкового права у порядку, встановленому Міністерством юстиції України.
{ Статтю 37 доповнено новою частиною згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

Контроль за організацією нотаріальної діяльності уповноважених на це посадових осіб органів місцевого самоврядування, дотриманням ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконанням правил нотаріального діловодства здійснюється Міністерством юстиції України.
{ Статтю 37 доповнено новою частиною згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

Зазначені посадові особи органів місцевого самоврядування не мають права на оформлення документів, призначених для використання за межами державного кордону.
{ Стаття 37 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 38. Нотаріальні дії, вчинювані консульськими установами України

Консульські установи України вчиняють такі нотаріальні дії:

- 1) посвідчують угоди (договори, заповіти, довіреності тощо), крім іпотечних договорів, угод про відчуження та заставу жилих будинків, квартир, дач, садових будинків, гаражів, земельних ділянок, іншого нерухомого майна, що знаходиться в Україні;

{ Пункт 1 частини першої статті 38 в редакції Закону N 980-IV від 19.06.2003; із змінами, внесеними згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }

- 2) вживають заходів до охорони спадкового майна;
- 3) видають свідоцтва про право на спадщину;
- 4) видають свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя у разі смерті одного з подружжя;
{ Пункт 4 частини першої статті 38 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }
- 5) засвідчують вірність копій документів і виписок з них;
- 6) засвідчують справжність підпису на документах;
- 7) засвідчують вірність перекладу документів з однієї мови на іншу;
- 8) посвідчують факт, що громадянин є живим;
- 9) посвідчують факт знаходження громадянина в певному місці;
- 10) посвідчують тотожність громадянина з особою, зображеною на фотокартці;
- 11) посвідчують час пред'явлення документів;
- 12) приймають в депозит грошові суми і цінні папери;
- 13) вчиняють виконавчі написи;
- 14) приймають на зберігання документи;
- 15) вчиняють морські протести;
- 16) видають дублікати посвідчених ними документів.
{ Частину першу статті 38 доповнено пунктом 16 згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }

Законодавством України можуть бути передбачені й інші дії, що вчиняються консульськими установами України.

Стаття 39. Порядок вчинення нотаріальних дій

Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами та посадовими особами органів місцевого самоврядування встановлюється цим Законом та іншими актами законодавства України.

Порядок вчинення нотаріальних дій консульськими установами встановлюється цим Законом, Консульським статутом України та іншими актами законодавства України.

Стаття 40. Заповіти (крім секретних) і довіреності, прирівнювані до нотаріально посвідчених

До нотаріально посвідчених заповітів прирівнюються:

- 1) заповіти осіб, які перебувають на лікуванні у лікарні, госпіталі, іншому стаціонарному закладі охорони здоров'я, а також осіб, які проживають у будинках для осіб похилого віку та інвалідів, посвідчені головними лікарями, їх заступниками з медичної частини або черговими лікарями цих лікарень, госпіталів, інших стаціонарних закладів охорони здоров'я, а також начальниками госпіталів, директорами або головними лікарями будинків для осіб похилого віку та осіб з інвалідністю;
- 2) заповіти осіб, які перебувають під час плавання на морських, річкових суднах, що ходять під прапором України, посвідчені капітанами цих суден;
- 3) заповіти осіб, які перебувають у пошукових або інших експедиціях, посвідчені начальниками цих експедицій;
- 4) заповіти військовослужбовців, а в пунктах дислокації військових частин, з'єднань, установ, військово-навчальних закладів, де немає нотаріусів чи посадових осіб органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, також заповіти працівників, членів їх сімей і членів сімей військовослужбовців, посвідчені командирами цих частин, з'єднань, установ або військово-навчальних закладів;
- 5) заповіти осіб, які тримаються в установах виконання покарань, посвідчені начальниками таких установ;

{ Пункт 5 частини першої статті 40 в редакції Закону N 1254-VI від 14.04.2009 }

- 6) заповіти осіб, які тримаються у слідчих ізоляторах, посвідчені начальниками слідчих ізоляторів.

{ Пункт 6 частини першої статті 40 в редакції Закону N 1254-VI від 14.04.2009 }

До нотаріально посвідчених довіреностей прирівнюються:

- 1) довіреності військовослужбовців або інших осіб, які перебувають на лікуванні в госпіталях, санаторіях та інших військово-лікувальних закладах, посвідчені начальниками цих закладів, їх заступниками з медичної частини, старшими або черговими лікарями;
- 2) довіреності військовослужбовців, а в пунктах дислокації військової частини, з'єднань, установ, військово-навчальних закладів, де немає нотаріуса чи посадових осіб органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, також довіреності працівників, членів їх сімей і членів сімей військовослужбовців, посвідчені командирами цих частин, з'єднань, установ або військово-навчальних закладів;
- 3) довіреності осіб, які тримаються в установах виконання покарань чи слідчих ізоляторах, посвідчені начальниками таких установ чи слідчих ізоляторів;

{ Пункт 3 частини другої статті 40 в редакції Закону N 1254-VI від 14.04.2009 }

4) довіреності осіб, які проживають у населених пунктах, де немає нотаріусів, посвідчені уповноваженою на це посадовою особою органу місцевого самоврядування, крім довіреностей на право розпорядження нерухомим майном, довіреності на управління і розпорядження корпоративними правами та довіреностей на користування та розпорядження транспортними засобами.

{ Частина друга статті 40 в редакції Закону N 1054-VI від 03.03.2009 }

Посадові особи, зазначені в пункті 1 частини першої цієї статті, зобов'язані негайно передати по одному примірнику посвідчених ними заповітів у державний нотаріальний архів за місцем проживання заповідача.

{ Частина третя статті 40 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1276-VI від 16.04.2009 }

Капітани морських суден зобов'язані передати по одному примірнику посвідчених ними заповітів капітанові морського порту або консулові України в іноземному порту для подальшого надсилання їх до державного нотаріального архіву за місцем проживання заповідача.

{ Частина четверта статті 40 із змінами, внесеними згідно із Законами N 1276-VI від 16.04.2009, N 4709-VI від 17.05.2012 }

Державний нотаріус державного нотаріального архіву зобов'язаний перевірити законність заповіту, що надійшов на зберігання, та залишити у себе отриманий ним примірник заповіту з повідомленням про це заповідача та посадової особи, яка посвідчила заповіт. У разі встановлення невідповідності заповіту законові державний нотаріус державного нотаріального архіву повідомляє про це заповідача і посадову особу, яка посвідчила заповіт.

У разі якщо заповідач не мав місця проживання в Україні або місце проживання заповідача невідоме, заповіт надсилається до Київського державного нотаріального архіву.

{ Частина шоста статті 40 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1276-VI від 16.04.2009 }

Посвідчення заповітів і довіреностей посадовими особами, зазначеними в цій статті, проводиться з дотриманням вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів.

{ Стаття 40 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 40-1. Засвідчення справжності підпису на документах начальником установи виконання покарань

Начальник установи виконання покарань засвідчує справжність підпису особи, яка перебуває в такій установі, відповідно до [статті 78 цього Закону](#).

Засвідчення начальником установи виконання покарань справжності підпису на документах прирівнюється до нотаріального засвідчення справжності підпису.

{ Розділ II доповнено статтею 40-1 згідно із Законом N 2398-VI від 01.07.2010 } Розділ III

Розділ III
ПРАВИЛА ВЧИНЕННЯ НОТАРІАЛЬНИХ ДІЙ
ГЛАВА 4. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ВЧИНЕННЯ НОТАРІАЛЬНИХ ДІЙ
Стаття 41. Місце вчинення нотаріальних дій

Нотаріальні дії можуть вчинятися будь-яким нотаріусом чи посадовою особою органів місцевого самоврядування, за винятком випадків, передбачених [статтями 9, 55, 60, 65, 66, 70-73, 85, 93](#) і [103 цього Закону](#), та інших випадків, передбачених законодавством України. { Частина перша статті 41 із змінами, внесеними згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

Нотаріальні дії вчиняються в приміщенні державної нотаріальної контори, в державному нотаріальному архіві, приміщенні, яке є робочим місцем приватного нотаріуса, чи приміщенні органів місцевого самоврядування. В окремих випадках, коли громадянин не може з'явитися в зазначене приміщення, а також коли того вимагають особливості посвідчуваної угоди, нотаріальні дії можуть бути вчинені поза вказаними приміщеннями. { Частина друга статті 41 із змінами, внесеними згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 42. Строки вчинення нотаріальних дій

Нотаріальні дії вчиняються після їх оплати, а також у передбачених законом випадках після сплати до бюджету податку з доходів фізичних осіб та в день подачі всіх необхідних документів.

Вчинення нотаріальної дії може бути відкладено в разі необхідності витребування додаткових відомостей або документів від фізичних та юридичних осіб або надсилання документів на експертизу, а також якщо відповідно до закону нотаріус повинен впевнитись у відсутності у заінтересованих осіб заперечень проти вчинення цієї дії.

Строк, на який відкладається вчинення нотаріальної дії в цих випадках, не може перевищувати одного місяця.

За обґрунтованою письмовою заявою заінтересованої особи, яка звернулася до суду та на підставі отриманого від суду повідомлення про надходження позовної заяви заінтересованої особи, яка оспорує право або факт, про посвідчення якого просить інша заінтересована особа, вчинення нотаріальної дії зупиняється до вирішення справи судом.

Законами України можуть бути встановлені також інші підстави для відкладення або зупинення вчинення нотаріальних дій.

{ Стаття 42 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 43. Установлення особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії

Не допускається вчинення нотаріальної дії у разі відсутності осіб - її учасників або їх уповноважених представників.

При вчиненні нотаріальної дії нотаріуси встановлюють особу учасників цивільних відносин, які звернулися за вчиненням нотаріальної дії.

Встановлення особи здійснюється за паспортом громадянина України або за іншими документами, які унеможливають виникнення будь-яких сумнівів щодо особи громадянина, який звернувся за вчиненням нотаріальної дії (паспорт громадянина України, паспорт громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичний чи службовий паспорт, посвідчення особи моряка, посвідчення члена екіпажу, посвідка на проживання особи, яка мешкає в Україні, національний паспорт іноземця або документ, що його замінює, посвідчення інваліда чи учасника Великої Вітчизняної війни, посвідчення, видане за місцем роботи фізичної особи). Посвідчення водія, особи моряка, особи з інвалідністю чи учасника Другої світової війни, посвідчення, видане за місцем роботи фізичної особи, не можуть бути використані громадянином України для встановлення його особи під час укладення правочинів.

Особа віком до 16 років встановлюється за свідоцтвом про народження за умови підтвердження батьками (одним з батьків) того, що ця особа є їх дитиною.

{ Стаття 43 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 44. Визначення обсягу цивільної дієздатності фізичних осіб і перевірка цивільної правоздатності та дієздатності юридичних осіб, перевірка повноважень представника фізичної або юридичної особи. Встановлення намірів сторін вчиняти правочин

Під час посвідчення правочинів визначається обсяг цивільної дієздатності фізичних осіб, які беруть у них участь.

Визначення обсягу цивільної дієздатності фізичної особи здійснюється за паспортом громадянина України або іншими документами, передбаченими [статтею 43 цього Закону](#) (крім посвідчення водія, особи моряка, особи з інвалідністю чи учасника Другої світової війни, посвідчення, виданого за місцем роботи фізичної особи), які унеможливають виникнення будь-яких сумнівів щодо обсягу цивільної дієздатності фізичної особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії. У разі потреби нотаріусу надається довідка про те, що особа не страждає на психічний розлад, який може вплинути на її здатність усвідомлювати свої дії та (або) керувати ними.

У разі наявності сумнівів щодо обсягу цивільної дієздатності фізичної особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, нотаріус зобов'язаний звернутися до органу опіки та піклування за місцем проживання відповідної фізичної особи для встановлення факту відсутності опіки або піклування над такою фізичною особою.

При перевірці цивільної правоздатності та дієздатності юридичної особи нотаріус зобов'язаний ознайомитися з її установчими документами, інформацією про таку особу, що міститься в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань і перевірити, чи відповідає нотаріальна дія, яка вчиняється, обсягу її цивільної правоздатності та дієздатності.

{ Частина четверта статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законами N 3205-VI від 07.04.2011, N 5410-VI від 02.10.2012, N 1666-VIII від 06.10.2016 }

У разі наявності у нотаріуса сумнівів щодо поданих документів він може витребувати від цієї юридичної особи, державного реєстратора, органів доходів і зборів, інших органів, установ та фізичних осіб додаткові відомості або документи.

{ Частина п'ята статті 44 із змінами, внесеними згідно із Законом N 406-VII від 04.07.2013 }

Нотаріус при посвідченні правочинів, вчиненні інших нотаріальних дій за участю уповноваженого представника встановлює його особу відповідно до вимог [статті 43 цього Закону](#), а також перевіряє обсяг його повноважень.

Нотаріусу подається довіреність або інший документ, що надає повноваження представникові. Дійсність довіреності перевіряється нотаріусом за допомогою Єдиного реєстру довіреностей.

Якщо від імені юридичної особи діє колегіальний орган, нотаріусу подається документ, в якому закріплено повноваження даного органу та розподіл обов'язків між його членами.

У разі наявності сумнівів щодо уповноваженого представника, а також його цивільної дієздатності та правоздатності нотаріус має право зробити запит до відповідної фізичної чи юридичної особи.

Нотаріус зобов'язаний встановити дійсні наміри кожної із сторін до вчинення правочину, який він посвідчує, а також відсутність у сторін заперечень щодо кожної з умов правочину.

Встановлення дійсних намірів кожного з учасників правочину здійснюється шляхом встановлення нотаріусом однакового розуміння сторонами значення, умов правочину та його правових наслідків для кожної із сторін.

Встановлення дійсних намірів однієї із сторін правочину може бути здійснено нотаріусом за відсутності іншої сторони з метою виключення можливості стороннього впливу на її волевиявлення.

Правочин посвідчується нотаріусом, якщо кожна із сторін однаково розуміє значення, умови правочину та його правові наслідки, про що свідчать особисті підписи сторін на правочині.

{ Стаття 44 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 45. Підписання нотаріально посвідчуваних правочинів, заяв та інших документів

При посвідченні правочинів і вчиненні інших нотаріальних дій у випадках, передбачених законодавством, нотаріусом перевіряється справжність підписів учасників правочинів та інших осіб, які звернулися за вчиненням нотаріальної дії.

Нотаріально посвідчувані правочини, а також заяви та інші документи підписуються у присутності нотаріуса. Якщо заява чи інший документ підписані за відсутності нотаріуса, особа, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, повинна особисто підтвердити, що документ підписаний нею.

Якщо фізична особа внаслідок фізичної вади або хвороби не може власноручно підписати

документ, то за її дорученням у її присутності та в присутності нотаріуса цей документ може підписати інша особа. Про причини, з яких фізична особа, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, не могла підписати документ, зазначається у посвідчувальному написі. Правочин за особу, яка не може підписати його, не може підписувати особа, на користь або за участю якої його посвідчено.

{ Стаття 45 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 46. Витребовування відомостей і документів, необхідних для вчинення нотаріальної дії

Нотаріуси або посадова особа, яка вчиняє нотаріальні дії, має право витребувати від фізичних та юридичних осіб відомості та документи, необхідні для вчинення нотаріальної дії.

Відомості та документи, необхідні для вчинення нотаріальних дій, повинні бути подані в строк, визначений нотаріусом. Цей строк не може перевищувати одного місяця.

Неподання відомостей та документів на вимогу нотаріуса є підставою для відкладення, зупинення вчинення нотаріальної дії або відмови у її вчиненні.

{ Стаття 46 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 46-1. Використання відомостей єдиних та державних реєстрів

Нотаріус під час вчинення нотаріальних дій обов'язково використовує відомості єдиних та державних реєстрів шляхом безпосереднього доступу до них.

Нотаріус під час вчинення нотаріальних дій обов'язково використовує відомості Єдиного державного демографічного реєстру, а також Державного реєстру актів цивільного стану громадян, Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, інших єдиних та державних реєстрів, що функціонують у системі Міністерства юстиції України.

Нотаріус під час вчинення нотаріальних дій з нерухомим майном, об'єктом незавершеного будівництва обов'язково використовує також відомості Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Державного земельного кадастру.

Інформація з єдиних та державних реєстрів, отримана нотаріусом під час вчинення нотаріальних дій, залишається у відповідній справі державної нотаріальної контори чи приватного нотаріуса.

Користування єдиними та державними реєстрами здійснюється безпосередньо нотаріусом, який вчиняє відповідну нотаріальну дію. { Закон доповнено статтею 46-1 згідно із Законом N 5037-VI від 04.07.2012; в редакції Закону N 1219-VII від 16.04.2014; із змінами, внесеними згідно із Законом N 247-VIII від 05.03.2015; в редакції Законів N 834-VIII від 26.11.2015, N 1666-VIII від 06.10.2016 }

Стаття 47. Вимоги до документів, що подаються для вчинення нотаріальної дії

Документи, викладені на двох і більше аркушах, що подаються для вчинення нотаріальної дії, повинні бути прошиті у спосіб, що унеможливило б їх роз'єднання без порушення цілісності, а аркуші пронумеровані (крім випадків, коли такі документи видані (отримані) за допомогою єдиних та державних реєстрів, відомості яких обов'язково використовуються нотаріусом під час вчинення нотаріальної дії).

{ Частина перша статті 47 із змінами, внесеними згідно із Законами N 1206-VII від 15.04.2014, N 1666-VIII від 06.10.2016 }

Тексти нотаріально посвідчуваних правочинів, заяв, засвідчуваних копій (фотокопій) документів і витягів з них, тексти перекладів та заяв повинні бути написані зрозуміло і чітко, дати, що стосуються змісту посвідчуваних правочинів, повинні бути позначені хоча б один раз словами, а назви юридичних осіб та їх ідентифікаційний код за даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань - без скорочень із зазначенням їх місцезнаходження. Прізвища, імена та по батькові фізичних осіб, їх місце проживання та ідентифікаційний номер за даними Державного реєстру фізичних осіб платників податків, крім уповноважених представників юридичних осіб, повинні бути написані повністю, а у випадках, передбачених законами, - із зазначенням дати їх народження.

{ Частина друга статті 47 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1666-VIII від 06.10.2016 }

Для вчинення нотаріальних дій не приймаються документи, які не відповідають вимогам законодавства або містять відомості, що принижують честь, гідність та ділову репутацію фізичної особи або ділову репутацію юридичної особи, які мають підчистки або дописки, закреслені слова чи інші незастережні виправлення, документи, тексти яких неможливо прочитати внаслідок пошкодження, а також документи, написані олівцем.

{ Стаття 47 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 48. Вчинення посвідчувальних написів та видача свідоцтв

При посвідченні угод, засвідченні вірності копій документів і виписок з них, справжності підпису на документах, вірності перекладу документів з однієї мови на іншу, а також при посвідченні часу пред'явлення документа на відповідних документах вчиняються посвідчувальні написи.

На підтвердження права на спадщину, права власності, посвідчення фактів, що громадянин є живим, перебування його у певному місці, про прийняття на збереження документів видаються відповідні свідоцтва.

{ Частина друга статті 48 із змінами, внесеними згідно із Законом N 5208-VI від 06.09.2012 }

Стаття 49. Відмова у вчиненні нотаріальних дій

Нотаріус або посадова особа, яка вчиняє нотаріальні дії, відмовляє у вчиненні нотаріальної дії, якщо:

- 1) вчинення такої дії суперечить законодавству України;
- 2) не подано відомості та документи, необхідні для вчинення нотаріальної дії;
- 3) дія підлягає вчиненню іншим нотаріусом або посадовою особою, яка вчиняє нотаріальні дії;
- 4) є сумніви у тому, що фізична особа, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, усвідомлює значення, зміст, правові наслідки цієї дії або ця особа діє під впливом насильства;
- 5) з проханням про вчинення нотаріальної дії звернулася особа, яка в установленому порядку визнана недієздатною, або уповноважений представник не має необхідних повноважень;
- 6) правочин, що укладається від імені юридичної особи, суперечить цілям, зазначеним у їх статуті чи положенні, або виходить за межі їх діяльності;
- 7) особа, яка звернулася з проханням про вчинення нотаріальної дії, не внесла плату за її вчинення;
- 8) особа, яка звернулася з проханням про вчинення нотаріальної дії, не внесла встановлені законодавством платежі, пов'язані з її вчиненням;
- 8-1) особа, яка звернулася з проханням про вчинення нотаріальної дії щодо відчуження належного їй майна, внесена до Єдиного реєстру боржників, зокрема за виконавчими провадженнями про стягнення аліментів за наявності заборгованості з відповідних платежів понад три місяці;
- 9) в інших випадках, передбачених законом.

Нотаріус або посадова особа, яка вчиняє нотаріальні дії, не приймає для вчинення нотаріальних дій документи, якщо вони не відповідають вимогам, встановленим у [статті 47 цього Закону](#), або містять відомості, передбачені частиною третьою [статті 47 цього Закону](#).

Нотаріусу або посадовій особі, яка вчиняє нотаріальні дії, забороняється безпідставно відмовляти у вчиненні нотаріальної дії.

На вимогу особи, якій відмовлено у вчиненні нотаріальної дії, нотаріус або посадова особа, яка вчиняє нотаріальні дії, зобов'язані викласти причини відмови в письмовій формі і роз'яснити порядок її оскарження. Про відмову у вчиненні нотаріальної дії нотаріус протягом трьох робочих днів виносить відповідну постанову.

{ Стаття 49 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 50. Оскарження нотаріальних дій або відмови у їх вчиненні

Нотаріальна дія або відмова у її вчиненні, нотаріальний акт оскаржуються до суду.

Право на оскарження нотаріальної дії або відмови у її вчиненні, нотаріального акта має особа, прав та інтересів якої стосуються такі дії чи акти

{ Стаття 50 із змінами, внесеними згідно із Законами N 762-IV від 15.05.2003, N 3538-IV від 15.03.2006; в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 51. Заходи, що вживаються нотаріусом або посадовою особою, яка вчиняє нотаріальні дії, при виявленні порушення законодавства

Нотаріус або посадова особа, яка вчиняє нотаріальні дії, у разі виявлення під час вчинення нотаріальних дій порушення законодавства негайно повідомляє про це відповідні правоохоронні органи для вжиття необхідних заходів.

Якщо справжність поданого документа викликає сумнів, нотаріус або посадова особа, які вчиняють нотаріальні дії, вправі залишити цей документ і надіслати його до експертної установи для проведення експертизи, оплата якої здійснюється в установленому законом порядку.

У разі виявлення нотаріусом або посадовою особою, які вчиняють нотаріальні дії, що ними допущено помилку при вчиненні нотаріальної дії або вчинена нотаріальна дія не відповідає законодавству, нотаріус або посадова особа, які вчиняють нотаріальні дії, зобов'язані повідомити про це сторони, стосовно яких вчинено нотаріальну дію, для вжиття заходів щодо скасування зазначеної нотаріальної дії відповідно до законодавства.

{ Стаття 51 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 52. Реєстрація нотаріальних дій

Про всі нотаріальні дії, вчинені нотаріусами або посадовими особами органів місцевого самоврядування, робиться запис у реєстрах для реєстрації нотаріальних дій після того, як нотаріус зробить посвідчувальний напис на документі або підпише документ, що ним видається.

Кожна нотаріальна дія реєструється під окремим порядковим номером. Номер, під яким нотаріальна дія зареєстрована, зазначається на документі, що видається нотаріусом, чи в посвідчувальному написі.

Реєстр для реєстрації нотаріальних дій повинен бути прошнурований, аркуші пронумеровані. Кількість аркушів у реєстрі повинна бути засвідчена підписом посадової особи відповідного органу юстиції та печаткою Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі. Кожний нотаріус веде окремий реєстр.

Запис у реєстрі робиться чітко, розбірливо, із заповненням усіх граф, передбачених за встановленою формою. Не допускаються підчистки, дописки, інші незастережні виправлення та запис олівцем.

Запис у реєстрі є доказом вчинення нотаріальної дії.

Порядок ведення реєстрів для реєстрації нотаріальних дій та їх форма встановлюються Міністерством юстиції України.

{ Стаття 52 в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 53. Видача дубліката нотаріально посвідченого документа

У разі втрати або зіпсування документа, посвідченого або виданого нотаріусом чи посадовою особою органу місцевого самоврядування, за письмовою заявою осіб, перелічених у першому реченні частини п'ятої [статті 8 цього Закону](#), видається дублікат втраченого документа. { Частина перша статті 53 із змінами, внесеними згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

Видача дубліката втраченого або зіпсованого документа здійснюється державним нотаріальним архівом. До передачі в архів примірників документів, посвідчених або виданих нотаріусом чи посадовою особою органу місцевого самоврядування, дублікат втраченого документа видається відповідно нотаріусом чи посадовою особою виконавчого комітету за місцем його зберігання. { Частина друга статті 53 із змінами, внесеними згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

Державний нотаріальний архів чи державна нотаріальна контора видають також дублікати заповітів, які надійшли на зберігання від посадових осіб, зазначених у [статті 40 цього Закону](#).

ГЛАВА 5. ПОСВІДЧЕННЯ УГОД

Стаття 54. Угоди, що посвідчуються у нотаріальному порядку

Нотаріуси та посадові особи органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, посвідчують угоди, щодо яких законодавством встановлено обов'язкову нотаріальну форму, а також за бажанням сторін й інші угоди.

Нотаріуси або посадові особи, які вчиняють нотаріальні дії, перевіряють, чи відповідає зміст посвідчуваної ними угоди вимогам закону і дійсним намірам сторін.

Стаття 55. Посвідчення угод про відчуження та заставу майна

Угоди про відчуження та заставу майна, що підлягає реєстрації, крім випадків, встановлених [статтею 38 Закону України "Про іпотеку"](#), посвідчуються за умови подання документів, що підтверджують право власності на майно, що відчужується або заставляється, або за наявності державної реєстрації права власності на таке майно у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно. У разі застави майбутнього майна або створення забезпечувального обтяження в майбутньому майні нотаріусу надаються документи, що підтверджують наявність прав на набуття такого майна у власність у майбутньому.

При посвідченні угод про відчуження або заставу жилого будинку, квартири, дачі, садового будинку, гаража, земельної ділянки, іншого нерухомого майна, транспортних засобів перевіряється відсутність будь-якої заборони відчуження або арешту майна.

В разі наявності заборони угода про відчуження майна, обтяженого боргом, посвідчується лише у разі згоди кредитора і набувача на укладення такої угоди.

Посвідчення правочинів щодо відчуження, іпотеки житлового будинку, квартири, дачі, садового будинку, гаража, земельної ділянки, іншого нерухомого майна, а також правочинів щодо відчуження, застави транспортних засобів, що підлягають державній реєстрації, провадиться за місцезнаходженням (місцем реєстрації) цього майна або за місцезнаходженням (місцем реєстрації) однієї із сторін відповідного правочину.
{ Частина четверта статті 55 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3201-IV від 15.12.2005; в редакції Закону N 614-VI від 01.10.2008 }

Угоди про відчуження жилого будинку, стороною в яких є фізична особа, та будівництво якого не закінчено і здійснюється з використанням коштів місцевих бюджетів, посвідчуються за наявності рішення виконавчого комітету місцевої ради або відповідної місцевої державної адміністрації про згоду на таке відчуження.
{ Частина п'ята статті 55 в редакції Закону N 980-IV від 19.06.2003 }

Іпотечні договори, предметом іпотеки за якими є нерухомість, яка належить третім особам і стане власністю іпотекодавця після укладання такого договору, посвідчуються до моменту оформлення встановленого законодавством документа про право власності іпотекодавця на нерухомість.
{ Статтю 55 доповнено частиною шостою згідно із Законом N 980-IV від 19.06.2003 }

Після оформлення встановленого законодавством документа про право власності іпотекодавця на нерухомість, що є предметом іпотеки, іпотекодержатель реєструє у встановленому законом порядку обтяження прав власника на нерухомість. Якщо іпотечним договором передбачено накладення заборони відчуження нерухомого майна, яке є предметом іпотеки, нотаріус накладає таку заборону за повідомленням іпотекодержателя.
{ Статтю 55 доповнено частиною сьомою згідно із Законом N 980-IV від 19.06.2003; із змінами, внесеними згідно із Законом N 3201-IV від 15.12.2005 }

Іпотечні договори, іпотекою за якими є майнові права на нерухомість, будівництво якої не завершено, посвідчуються за умови подання документів, які підтверджують майнові права на нерухомість.
{ Статтю 55 доповнено частиною восьмою згідно із Законом N 980-IV від 19.06.2003 }

Після закінчення будівництва збудована нерухомість продовжує бути предметом іпотеки відповідно до умов іпотечного договору. У цьому разі іпотекодержатель на підставі документа про право власності або, за наявності державної реєстрації права власності на таке майно у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, на підставі відомостей з цього реєстру реєструє у встановленому законом порядку обтяження прав власника на збудовану нерухомість. Якщо іпотечним договором передбачено, нотаріус накладає заборону на відчуження нерухомості, яка є предметом іпотеки, за повідомленням іпотекодержателя. У разі зміни характеристик нерухомості, яка є предметом іпотеки (зміна площі нерухомості, зміни у плануванні приміщень тощо), нотаріус на підставі документа, який підтверджує право власності на нерухомість, або, за наявності державної реєстрації права власності на таке майно у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, на підставі відомостей з цього реєстру зобов'язаний зробити відмітку на примірнику іпотечного договору, що належить іпотекодержателю. При цьому нотаріус не має права вимагати додаткових документів та згоди іпотекодавця.
{ Статтю 55 доповнено частиною дев'ятою згідно із Законом N 980-IV від 19.06.2003; із змінами, внесеними згідно із Законом N 834-VIII від 26.11.2015 }

Стаття 56. Посвідчення заповітів

Нотаріуси або посадові особи, які вчиняють нотаріальні дії, посвідчують заповіти дієздатних громадян, складені відповідно до вимог законодавства України і особисто подані ними нотаріусу або посадовій особі, яка вчиняє нотаріальні дії, а також забезпечують державну реєстрацію заповітів у Спадковому реєстрі відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України. { Частина перша статті 56 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2527-VI від 21.09.2010 }

Посвідчення заповіту через представника, а також одного заповіту від імені кількох осіб не допускається.

При посвідченні заповіту від заповідача не вимагається подання доказів, які підтверджують його право на майно, що заповідається.

Стаття 57. Порядок зміни і скасування заповітів

Нотаріус, завідуючий державним нотаріальним архівом, посадова особа органу місцевого самоврядування при одержанні заяви про скасування чи зміну заповіту, а також при наявності нового заповіту, який скасовує чи змінює раніше складений заповіт, роблять про це відмітку на примірнику заповіту, що зберігається в державній нотаріальній конторі, у приватного нотаріуса, в державному нотаріальному архіві чи у виконавчому комітеті сільської, селищної, міської Ради народних депутатів, та в реєстрі для реєстрації нотаріальних дій і забезпечують державну реєстрацію нового заповіту, змін до заповіту, скасування заповіту у Спадковому реєстрі відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

{ Частина перша статті 57 із змінами, внесеними згідно із Законом N 2527-VI від 21.09.2010 }

Справжність підпису на заяві про скасування чи зміну заповіту повинна бути нотаріально засвідчена.

Нотаріус, посадова особа органу місцевого самоврядування, яким в ході посвідчення заповіту стало відомо про наявність раніше складеного заповіту, повідомляють про вчинену нотаріальну дію державній нотаріальній архів чи нотаріуса, виконавчий комітет сільської, селищної, міської Ради народних депутатів, де зберігається примірник раніше посвідченого заповіту. Викладене стосується і державного нотаріуса, який одержав на зберігання заповіт, посвідчений однією із посадових осіб, перелічених у [статті 40 цього Закону](#).

Стаття 58. Посвідчення доручень. Припинення дії доручень

Нотаріуси або посадові особи, які вчиняють нотаріальні дії, посвідчують доручення, складені від імені однієї або кількох осіб, на ім'я однієї особи або кількох осіб.

Строк, на який може бути видано доручення, визначається цивільним законодавством України.

Доручення, видане в порядку передоручення, підлягає нотаріальному посвідченню після

подання основного документа, в якому застережено право на передоручення, або після подання доказів того, що представник за основним дорученням примушений до цього обставинами для охорони інтересів особи, яка видала доручення.

Доручення, видане в порядку передоручення, не може містити в собі більше прав, ніж їх передано за основним дорученням. Строк дії доручення, виданого за передорученням, не може перевищувати строку дії основного доручення, на підставі якого воно видане.

Припинення дії доручення провадиться в порядку, передбаченому чинним законодавством України.

Стаття 59. Кількість примірників документів, в яких викладено зміст угод

Документи, в яких викладено зміст угод, що посвідчуються в нотаріальному порядку, подаються нотаріусу або посадовій особі органу місцевого самоврядування, яка вчиняє нотаріальні дії, не менш ніж у двох примірниках, один з яких залишається у справах державної нотаріальної контори, приватного нотаріуса, у виконавчому комітеті сільської, селищної, міської Ради народних депутатів.

ГЛАВА 6. ВЖИТТЯ ЗАХОДІВ ДО ОХОРОНИ СПАДКОВОГО МАЙНА

Стаття 60. Охорона спадкового майна

Нотаріус або в сільських населених пунктах - посадова особа органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій, за місцем відкриття спадщини за заявою спадкоємців або за повідомленням підприємств, установ, організацій, громадян, або на підставі рішення суду про оголошення фізичної особи померлою чи за своєю власною ініціативою вживає заходів до охорони спадкового майна, коли це потрібно в інтересах спадкоємців, відказоодержувачів, кредиторів або держави. Ці заходи вживаються ними безпосередньо або шляхом доручення нотаріусам чи посадовим особам органів місцевого самоврядування за місцезнаходженням майна.

{ Частина перша статті 60 із змінами, внесеними згідно із Законами N 2798-IV від 06.09.2005, N 1709-VII від 20.10.2014 }

{ Частину другу статті 60 виключено на підставі Закону N 1709-VII від 20.10.2014 }

За заявою спадкоємців або за повідомленням громадян, підприємств, установ, організацій заходи щодо охорони спадкового майна можуть вживатися нотаріусами або посадовими особами органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, за місцезнаходженням цього майна з повідомленням про вжиті заходи нотаріуса або посадової особи органу місцевого самоврядування, яка вчиняє нотаріальні дії, за місцем відкриття спадщини.

{ Частина третя статті 60 в редакції Закону N 1709-VII від 20.10.2014 }

У разі одержання від суду рішення про оголошення фізичної особи померлою державний нотаріальний архів передає це рішення нотаріусу або посадовій особі органу місцевого самоврядування, уповноваженій на вчинення нотаріальних дій, за місцем відкриття спадщини для вжиття заходів з охорони спадкового майна.

{ Статтю 60 доповнено частиною четвертою згідно із Законом N 2798-IV від 06.09.2005; в редакції Закону N 1709-VII від 20.10.2014 } { Стаття 60 із змінами, внесеними згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 61. Опис спадкового майна і передача його на зберігання

Для охорони спадкового майна нотаріуси та посадові особи органів місцевого самоврядування провадять опис майна і передають його на зберігання спадкоємцям або іншим особам.

Якщо у складі спадщини є майно, що потребує управління, а також у разі подання позову кредитором спадкодавця до прийняття спадщини спадкоємцями нотаріус призначає хранителя майна. У місцевості, де немає нотаріуса, посадова особа органу місцевого самоврядування призначає у цих випадках над спадковим майном опікуна.

Якщо у складі спадщини є корпоративні права для управління ними, нотаріус, а в населених пунктах, де немає нотаріуса, - посадова особа органу місцевого самоврядування призначає управителя спадщини з числа спадкоємців або виконавців заповіту, а в разі їх відсутності - укладає договір на управління спадщиною з іншою особою.

{ Статтю 61 доповнено новою частиною згідно із Законом N 835-VIII від 26.11.2015 }

Хранителі, опікуни та інші особи, яким передано на зберігання спадкове майно, попереджаються про відповідальність за розтрату або приховування спадкового майна, а також про матеріальну відповідальність за заподіяні збитки.

{ Стаття 61 із змінами, внесеними згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 62. Винагорода за зберігання спадкового майна

Хранителі, опікуни та інші особи, яким передано на зберігання спадкове майно, якщо вони не є спадкоємцями, мають право одержати від спадкоємців винагороду за зберігання спадкового майна в розмірі, передбаченому чинним законодавством України.

Вказані особи також мають право на відшкодування необхідних витрат по зберіганню і управлінню спадковим майном, за вирахуванням фактично одержаної вигоди від використання цього майна.

Стаття 63. Повідомлення спадкоємців про відкриття спадщини

Нотаріус або в сільських населених пунктах - посадова особа органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій, отримавши від спадкоємців повідомлення про відкриття спадщини, зобов'язана повідомити про це тих спадкоємців, місце проживання або роботи яких відоме.

Нотаріус або посадова особа органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій, також може зробити виклик спадкоємців шляхом публічного оголошення або повідомлення у пресі.

{ Стаття 63 із змінами, внесеними згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008; текст статті 63 в редакції Закону N 1709-VII від 20.10.2014 }

Стаття 64. Видача грошових сум із спадкового майна

Нотаріус або в сільських населених пунктах - посадова особа органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій, до прийняття спадщини одним чи всіма спадкоємцями, а якщо спадщина переходить до держави, то до видачі державі свідоцтва про право на спадщину дає розпорядження про видачу із спадкового майна грошових сум на покриття витрат: { Абзац перший частини першої статті 64 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

по догляду за спадкодавцем під час його хвороби, а також на його поховання;

на утримання осіб, які перебували на утриманні спадкодавця;

на задоволення претензій, зумовлених законодавством про працю, та інших претензій, прирівняних до них;

на охорону спадкового майна і управління ним, а також витрат, пов'язаних із повідомленням спадкоємців про відкриття спадщини.

За заявою громадської організації за місцем останньої роботи або проживання спадкодавця, родичів чи інших близьких осіб померлого, у якого не залишилось спадкоємців, про встановлення йому надгробка нотаріус або посадова особа органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій, в разі наявності грошового вкладу на ім'я померлого дає розпорядження банківській установі про переказ підприємству або організації, що встановлює надгробок, його вартості.
{ Частина друга статті 64 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

В разі відсутності у складі спадкового майна грошових сум нотаріус або посадова особа органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій, дає розпорядження про видачу із спадкового майна речей, вартість яких не повинна перевищувати суми фактично зроблених витрат на потреби, зазначені у частинах першій та другій цієї статті.

{ Частина третя статті 64 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 } { Стаття 64 із змінами, внесеними згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 65. Припинення охорони спадкового майна

Охорона спадкового майна триває до прийняття спадщини всіма спадкоємцями, а якщо її не прийнято - до закінчення строку, встановленого цивільним законодавством України для прийняття спадщини.

Про припинення охорони спадкового майна нотаріус або в сільських населених пунктах - посадова особа органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій, за місцем відкриття спадщини попередньо повідомляє спадкоємців, а в разі переходу майна за правом спадкоємства до держави - відповідні фінансові органи.
{ Частина друга статті 65 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 } { Стаття 65 із змінами, внесеними згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

ГЛАВА 7. ВИДАЧА СВІДОЦТВ ПРО ПРАВО НА СПАДЩИНУ

Стаття 66. Свідоцтво про право на спадщину та строки його видачі

На майно, що переходить за правом спадкоємства до спадкоємців або держави, нотаріусом або в сільських населених пунктах - посадовою особою органу місцевого самоврядування, яка вчиняє нотаріальні дії, за місцем відкриття спадщини видається свідоцтво про право на спадщину.

{ Частина перша статті 66 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

Видача свідоцтва провадиться у строки, встановлені цивільним законодавством України.

{ Стаття 66 із змінами, внесеними згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 67. Порядок видачі свідоцтва про право на спадщину

Свідоцтво про право на спадщину видається за письмовою заявою спадкоємців, які прийняли спадщину в порядку, встановленому цивільним законодавством, на ім'я всіх спадкоємців або за їх бажанням кожному з них окремо.

Спадкоємці, які пропустили строк для прийняття спадщини, можуть бути за згодою всіх інших спадкоємців, які прийняли спадщину, включені до свідоцтва про право на спадщину як такі, що прийняли спадщину. Така згода спадкоємців повинна бути викладена у письмовій формі і подана нотаріусу або в сільських населених пунктах - уповноваженій на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування до видачі свідоцтва про право на спадщину.

{ Частина друга статті 67 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

Про видачу свідоцтва про право на спадщину на ім'я неповнолітнього чи недієздатного спадкоємця нотаріус або уповноважена на це посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування повідомляє органи опіки та піклування за місцем проживання спадкоємця для охорони його майнових інтересів.

{ Частина третя статті 67 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

Свідоцтво про право на спадщину на земельну частку (пай) після смерті фізичних осіб, евакуйованих із зони відчуження, відселених із зони безумовного (обов'язкового) або зони гарантованого добровільного відселення, а також громадян України, які самостійно переселилися з територій, що зазнали радіоактивного забруднення, і на момент евакуації, відселення або самостійного переселення були членами колективних або інших сільськогосподарських підприємств, а також пенсіонерів з їх числа, які проживали у сільській місцевості, може бути видане уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування спадкоємцям першої та другої черги за законом (як у випадку спадкування ними за законом, так і у випадку спадкування ними за заповітом) і за правом представлення на підставі трудової книжки члена колективного або іншого сільськогосподарського підприємства чи засвідченого належним чином витягу з

неї, за наявності в ній відповідного запису, чи рішення суду, яке набрало законної сили, про членство в колективному або іншому сільськогосподарському підприємстві, що розташовувалося на цій території.

{ Статтю 67 доповнено новою частиною згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

Свідоцтво про право на спадщину на земельну частку (пай) після смерті фізичних осіб може бути видане уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування спадкоємцям першої та другої черги за законом (як у випадку спадкування ними за законом, так і у випадку спадкування ними за заповітом) і за правом представлення на підставі сертифіката на право на земельну частку (пай) чи договорів купівлі-продажу, дарування, міни, чи свідоцтва про право на спадщину, чи рішення суду про визнання права на земельну частку (пай).

{ Статтю 67 доповнено новою частиною згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

Свідоцтво про право на спадщину на земельну ділянку може бути видане уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування спадкоємцям першої та другої черги за законом (як у випадку спадкування ними за законом, так і у випадку спадкування ними за заповітом) і за правом представлення на підставі правовстановлюючих документів (цивільно-правових угод щодо відчуження земельної ділянки, свідоцтва про право на спадщину), державного акта на право власності на землю.

{ Статтю 67 доповнено новою частиною згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

Свідоцтво про право на спадщину на майно, що підлягає реєстрації, може бути видане уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування спадкоємцям першої та другої черги за законом (як у випадку спадкування ними за законом, так і у випадку спадкування ними за заповітом) і за правом представлення на підставі правовстановлюючих документів.

{ Статтю 67 доповнено новою частиною згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

Свідоцтво про право на спадщину на нерухоме майно, що підлягає реєстрації (крім земельної ділянки), може бути видане уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування спадкоємцям першої та другої черги за законом (як у випадку спадкування ними за законом, так і у випадку спадкування ними за заповітом) і за правом представлення на підставі правовстановлюючих документів та довідки зазначеного органу місцевого самоврядування з викладенням характеристики будівлі, на яку видається свідоцтво.

{ Статтю 67 доповнено новою частиною згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

Свідоцтво про право на спадщину на грошовий вклад, щодо якого вкладник зробив розпорядження банку (фінансовій установі), а також на грошовий вклад, щодо якого немає заповідального розпорядження, після смерті вкладника може бути видане уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування спадкоємцям першої та другої черги за законом (як у випадку спадкування ними за законом, так і у випадку спадкування ними за заповітом) і за правом представлення на загальних підставах.

{ Статтю 67 доповнено новою частиною згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

Свідоцтво про право на спадщину видається після закінчення шести місяців з дня відкриття спадщини, а у випадках, передбачених частиною другою [статті 1270](#) і [статтею 1276 Цивільного кодексу України](#), - не раніше зазначених у цих статтях строків.

{ Статтю 67 доповнено новою частиною згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

Видача свідоцтва про право на спадщину спадкоємцям, які прийняли спадщину, строком не обмежена.

{ Статтю 67 доповнено новою частиною згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

При переході спадкового майна до держави свідоцтво про право на спадщину видається відповідному фінансовому органу.

{ Стаття 67 із змінами, внесеними згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 68. Видача свідоцтва про право на спадщину за законом

Нотаріус або в сільських населених пунктах - посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій, при видачі свідоцтва про право на спадщину за законом перевіряє факт смерті спадкодавця, час і місце відкриття спадщини, наявність підстав для закликання до спадкоємства за законом осіб, які подали заяву про видачу свідоцтва, та склад спадкового майна.

{ Частина перша статті 68 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

Спадкоємці за законом, які позбавлені можливості подати документи, що підтверджують наявність підстав для закликання до спадкоємства, можуть бути за письмовою згодою всіх інших спадкоємців, які прийняли спадщину і подали докази родинних, шлюбних чи інших відносин із спадкодавцем, включені до свідоцтва про право на спадщину.

{ Стаття 68 із змінами, внесеними згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

Стаття 69. Видача свідоцтва про право на спадщину за заповітом

Нотаріус або в сільських населених пунктах - посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій, при видачі свідоцтва про право на спадщину за заповітом перевіряє факт смерті спадкодавця, наявність заповіту, час і місце відкриття спадщини, склад спадкового майна. { Частина перша статті 69 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 }

Нотаріус або посадова особа відповідного органу місцевого самоврядування, уповноважена на вчинення нотаріальних дій, також перевіряє коло осіб, які мають право на обов'язкову частку в спадщині.

{ Частина друга статті 69 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1709-VII від 20.10.2014 } { Стаття 69 із змінами, внесеними згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

ГЛАВА 8. ВИДАЧА СВІДОЦТВА ПРО ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ЧАСТКУ В СПІЛЬНОМУ МАЙНІ ПОДРУЖЖЯ

{ Статтю 70 виключено на підставі Закону N 5208-VI (5208-17) від 06.09.2012 }

Стаття 71. Видача свідоцтва в разі смерті одного з подружжя

У разі смерті одного з подружжя свідоцтво про право власності на частку в їх спільному майні видається нотаріусом на підставі письмової заяви другого з подружжя з наступним повідомленням спадкоємців померлого, які прийняли спадщину. Таке свідоцтво може бути видано на половину спільного майна.

На підставі письмової заяви спадкоємців, які прийняли спадщину, за згодою другого з подружжя, що є живим, у свідоцтві про право власності може бути визначена і частка померлого у спільній власності.

Свідоцтво про право власності на частку в спільному майні подружжя в разі смерті одного з них видається нотаріусом за місцем відкриття спадщини.

{ Стаття 71 із змінами, внесеними згідно із Законом N 614-VI від 01.10.2008 }

ГЛАВА 9. ВИДАЧА СВІДОЦТВА ПРО ПРИДБАННЯ ЖИЛИХ БУДИНКІВ З ПРИЛЮДНИХ ТОРГІВ

Стаття 72. Видача свідоцтва про придбання нерухомого майна, яке було предметом застави (іпотеки)

від 15.12.2005)

Придбання жилого будинку з прилюдних торгів оформлюється нотаріусом за місцезнаходженням будинку шляхом видачі набувачу свідоцтва про придбання жилого будинку . Якщо торги не відбулися, свідоцтво про придбання жилого будинку видається стягувачеві. від 15.12.2005)

Придбання нерухомого майна, яке було предметом застави , оформлюється нотаріусом за місцезнаходженням цього нерухомого майна шляхом видачі набувачу свідоцтва про придбання нерухомого майна.

Свідоцтва про придбання жилого будинку з прилюдних торгів видаються на підставі акта про продаж будинку з прилюдних торгів чи акта про те, що будинок залишено за стягувачем у зв'язку з тим, що торги не відбулися. від 15.12.2005)

Свідоцтва про придбання нерухомого майна видаються на підставі акта про придбання нерухомого майна або реалізацію предмета іпотеки. від 15.12.2005) від 19.06.2003)

ГЛАВА 10. НАКЛАДАННЯ ЗАБОРОНИ ВІДЧУЖЕННЯ НЕРУХОМОГО МАЙНА

Стаття 73. Накладання заборони

Нотаріус за місцем розташування жилого будинку, квартири, дачі, садового будинку, гаража, іншого нерухомого майна чи місцем розташування земельної ділянки, або за місцезнаходженням однієї із сторін правочину накладають заборону їх відчуження: { Абзац перший статті 73 із змінами, внесеними згідно із Законами N 3201-IV від 15.12.2005, N 4314-VI від 12.01.2012 }

за повідомленням установи банку, підприємства або організації про видачу громадянину позики (кредиту) на будівництво, капітальний ремонт чи купівлю жилого будинку

(квартири); { Абзац другий статті 73 із змінами, внесеними згідно із Законом N 3201-IV від 15.12.2005 }

за зверненням органу опіки та піклування з метою захисту особистих і майнових прав та інтересів дитини, яка має право власності або проживає у жиллому будинку, квартирі, іншому приміщенні, на відчуження якого накладається заборона; { Статтю 73 доповнено новим абзацом згідно із Законом N 4314-VI від 12.01.2012 }

при посвідченні договору довічного утримання;

при посвідченні договору про заставу жилого будинку, квартири, дачі, садового будинку, гаража, земельної ділянки, іншого нерухомого майна;

за повідомленням іпотекодержателя; { Статтю 73 доповнено абзацом згідно із Законом N 980-IV від 19.06.2003 }

в усіх інших випадках, передбачених законом.

Стаття 74. Зняття заборони

Одержавши повідомлення установи банку, підприємства чи організації про погашення позики (кредиту), повідомлення про припинення іпотечного договору або договору застави, а також припинення чи розірвання договору довічного утримання, звернення органів опіки та піклування про усунення обставин, що обумовили накладення заборони відчуження майна дитини, нотаріус знімає заборону відчуження жилого будинку, квартири, дачі, садового будинку, гаража, земельної ділянки, іншого нерухомого майна. { Стаття 74 в редакції Закону N 980-IV від 19.06.2003; із змінами, внесеними згідно із Законами N 3201-IV від 15.12.2005, N 4314-VI від 12.01.2012 }

ГЛАВА 11. ЗАСВІДЧЕННЯ ВІРНОСТІ КОПІЙ ДОКУМЕНТІВ І ВИПИСОК З НИХ, СПРАВЖНОСТІ ПІДПИСІВ І ВІРНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ

Стаття 75. Засвідчення вірності копій документів

Нотаріуси, посадові особи органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, засвідчують вірність копій документів, виданих підприємствами, установами і організаціями за умови, що ці документи не суперечать законові, мають юридичне значення і засвідчення вірності їх копій не заборонено законом.

Вірність копії документа, виданого громадянином, засвідчується у тих випадках, коли справжність підпису громадянина на оригіналі цього документа засвідчена нотаріусом або посадовою особою органу місцевого самоврядування чи підприємством, установою, організацією за місцем роботи, навчання, проживання чи лікування громадянина.

Стаття 76. Засвідчення вірності копії з копії документа

Вірність копії з копії документа може бути засвідчена нотаріусом, посадовою особою органу місцевого самоврядування, якщо вірність копії засвідчена в нотаріальному порядку або якщо ця копія видана підприємством, установою, організацією, що видала оригінал документа. В останньому випадку копія документа повинна бути викладена на бланку даного підприємства, установи, організації з відміткою про те, що оригінал документа знаходиться на даному підприємстві, в установі, організації.
{ Стаття 76 із змінами, внесеними згідно із Законом N 1206-VII від 15.04.2014 }

Стаття 77. Засвідчення вірності виписки з документа

Вірність виписки може бути засвідчена лише у тому разі, коли її зроблено з документа, в якому містяться рішення кількох не зв'язаних між собою питань. Виписка повинна відтворювати повний текст частини документа з певного питання.

Засвідчення вірності виписки з документа здійснюється за правилами, передбаченими [статтями 75 і 76 цього Закону](#).

Стаття 78. Засвідчення справжності підпису на документах

Нотаріус, посадова особа органу місцевого самоврядування, начальник установи виконання покарань засвідчують справжність підпису на документах, крім тих, які відповідно до закону або за вимогою сторін підлягають нотаріальному посвідченню.

На угоді може бути засвідчена справжність підпису особи, що підписалась за іншу особу, яка не могла це зробити власноручно внаслідок фізичної вади, хвороби або з інших поважних причин.

Нотаріус, посадова особа органу місцевого самоврядування, засвідчуючи справжність підпису, не посвідчують факти, викладені у документі, а лише підтверджують, що підпис зроблено певною особою.

Стаття 79. Засвідчення вірності перекладу

Нотаріус засвідчує вірність перекладу документа з однієї мови на іншу, якщо він знає відповідні мови.

Якщо нотаріус не знає відповідних мов, переклад документа може бути зроблено перекладачем, справжність підпису якого засвідчує нотаріус.

ГЛАВА 12. ПОСВІДЧЕННЯ ФАКТІВ

Стаття 80. Посвідчення факту, що громадянин є живим

Нотаріус на прохання громадянина посвідчує факт, що громадянин є живим.

Посвідчення факту, що неповнолітній є живим, провадиться на прохання його законних представників .

На підтвердження зазначеної обставини нотаріус видає заінтересованим особам свідоцтво.

Стаття 81. Посвідчення факту перебування громадянина в певному місці

Нотаріус на прохання громадянина посвідчує факт перебування його в певному місці.

Посвідчення факту перебування в певному місці неповнолітнього провадиться на прохання його законних представників .

На підтвердження зазначеної обставини нотаріус видає заінтересованим особам свідоцтво.

{ Статтю 82 виключено на підставі Закону N 5208-VI від 06.09.2012 }

Стаття 83. Посвідчення часу пред'явлення документа

Нотаріус посвідчує час пред'явлення йому документа. На підтвердження цієї обставини нотаріус робить посвідчувальний напис на документі з зазначенням особи, що його пред'явила.

Стаття 84. Передача заяв громадян, підприємств, установ та організацій

Нотаріус передає заяви громадян, підприємств, установ та організацій іншим громадянам, підприємствам, установам і організаціям, якщо вони не суперечать закону та не містять відомостей, що порочать честь і гідність людини. Заяви передаються поштою із зворотним повідомленням або особисто адресатам під розписку. Заяви можуть передаватися також з використанням технічних засобів.

На прохання особи, що подала заяву, їй видається свідоцтво про передачу заяви.

ГЛАВА 13. ПРИЙНЯТТЯ В ДЕПОЗИТ ГРОШОВИХ СУМ І ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Стаття 85. Прийняття в депозит грошових сум і цінних паперів

Нотаріус у передбачених законодавством України випадках приймає від боржника в депозит грошові суми і цінні папери для передачі їх кредитору.

Про надходження грошових сум і цінних паперів нотаріус повідомляє кредитора і на його вимогу видає йому грошові суми і цінні папери.

Прийняття нотаріусом грошових сум і цінних паперів провадиться за місцем виконання зобов'язання.

Стаття 86. Повернення прийнятих у депозит грошових сум і цінних паперів

Повернення грошових сум і цінних паперів особі, яка внесла їх у депозит , допускається

лише за письмовою згодою на те особи, на користь якої було зроблено внесок , або за рішенням суду.

ГЛАВА 14. ВЧИНЕННЯ ВИКОНАВЧИХ НАПИСІВ

Стаття 87. Стягнення грошових сум або витребування майна за виконавчим написом

Для стягнення грошових сум або витребування від боржника майна нотаріуси вчиняють виконавчі написи на документах, що встановлюють заборгованість.

Перелік документів, за якими стягнення заборгованості провадиться у безспірному порядку на підставі виконавчих написів, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 88. Умови вчинення виконавчих написів

Нотаріус вчиняє виконавчі написи, якщо подані документи підтверджують безспірність заборгованості або іншої відповідальності боржника перед стягувачем та за умови, що з дня виникнення права вимоги минуло не більше трьох років, а у відносинах між підприємствами, установами та організаціями - не більше одного року.

Якщо для вимоги, за якою видається виконавчий напис, законом встановлено інший строк давності, виконавчий напис видається у межах цього строку.

Стаття 89. Зміст виконавчого напису

У виконавчому написі повинні зазначатися:

дата його вчинення, посада, прізвище, ім'я, по батькові нотаріуса, який вчинив виконавчий напис;

найменування та адреса стягувача;

найменування, адреса, дата і місце народження боржника, місце роботи , номери рахунків в установах банків ;

строк, за який провадиться стягнення;

суми, що підлягають стягненню, або предмети, які підлягають витребуванню, в тому числі пеня, проценти, якщо такі належать до стягнення;

розмір плати, сума державного мита, сплачуваного стягувачем, або мита, яке підлягає стягненню з боржника;

номер, за яким виконавчий напис зареєстровано;

дата набрання юридичної сили; { Частина першу статті 89 доповнено абзацом дев'ятим згідно із Законом N 2677-VI від 04.11.2010 }

строк пред'явлення виконавчого напису до виконання. { Частина першу статті 89 доповнено абзацом десятим згідно із Законом N 2677-VI від 04.11.2010 }

Виконавчий напис скріплюється підписом і печаткою нотаріуса. { Стаття 89 в редакції Закону N 2056-III від 19.10.2000 }

Стаття 90. Порядок стягнення за виконавчим написом

Стягнення за виконавчим написом провадиться в порядку, встановленому Законом України "Про виконавче провадження" .

від 19.10.2000)

Стаття 91. Строк пред'явлення виконавчого напису

Виконавчий напис може бути пред'явлено до примусового виконання протягом одного року з моменту його вчинення. { Частина перша статті 91 в редакції Закону N 2677-VI від 04.11.2010 }

Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого напису здійснюється відповідно до Закону України "Про виконавче провадження".

{ Стаття 91 в редакції Закону N 2056-III від 19.10.2000 }

ГЛАВА 15. ВЧИНЕННЯ ПРОТЕСТІВ ВЕКСЕЛІВ

Стаття 92. Вчинення протестів векселів

Протест векселів про неоплату, неакцепт або недатування акцепту провадиться нотаріусами відповідно до законодавства України про переказний і простий вексель.

У разі пред'явлення нотаріусу для вчинення протесту векселя, щодо якого постановлено судом ухвалу про заборону будь-яких операцій за ним, нотаріус зобов'язаний повідомити відповідний суд про пред'явлення такого векселя для вчинення протесту. від 06.09.2005)

{ Статтю 93 виключено на підставі Закону N 5208-VI від 06.09.2012 }

ГЛАВА 16. ВЧИНЕННЯ МОРСЬКИХ ПРОТЕСТІВ

Стаття 94. Заява про морський протест

Нотаріус приймає заяву капітана судна про морський протест, якщо в період плавання або стоянки судна мала місце подія, що може стати підставою для пред'явлення до судновласника майнових вимог.

Заява про морський протест має бути подана нотаріусу в порту України в строки, встановлені чинним законодавством України.

На підтвердження обставин, викладених у заяві про морський протест, нотаріусу в межах строків, установлених чинним законодавством, повинно бути подано на огляд судовий журнал і засвідчену капітаном виписку з судового журналу.

Стаття 95. Складання акта про морський протест

Нотаріус на підставі заяви капітана, даних судового журналу, а також опиту самого капітана і, по можливості, не менше чотирьох свідків з числа членів судової команди, в

тому числі двох, що належать до осіб командного складу, складає акт про морський протест і засвідчує його своїм підписом і печаткою. Примірник акта видається капітанові або уповноваженій ним особі.

ГЛАВА 17. ПРИЙНЯТТЯ ДОКУМЕНТІВ НА ЗБЕРІГАННЯ

Стаття 96. Зберігання документів нотаріусами

Нотаріуси приймають на зберігання документи за описом. Один примірник опису залишається у нотаріуса, а другий - видається особі, яка здала документи на зберігання.

На прохання особи нотаріус може прийняти документи без опису, якщо вони належним чином упаковані в присутності нотаріуса. Упаковка повинна бути скріплена печаткою нотаріуса, його підписом і підписом особи, яка здала документи на зберігання.

Особі, яка здала документи на зберігання, видається свідоцтво за встановленою формою.

Стаття 97. Повернення прийнятих на зберігання документів

Прийняті на зберігання документи повертаються на вимогу особи, яка здала їх на зберігання, або на вимогу уповноваженої нею особи при пред'явленні свідоцтва і примірника опису чи за рішенням суду.

Розділ IV

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ. МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ

Стаття 98. Застосування іноземного права

Нотаріуси відповідно до законодавства України, міжнародних договорів застосовують норми іноземного права.

Нотаріуси приймають документи, складені відповідно до вимог іноземного права, а також вчиняють посвідчувальні написи за формою, передбаченою іноземним законодавством, якщо це не суперечить законодавству України.

Стаття 99. Застосування права при охороні спадкового майна та при видачі свідоцтва про право на спадщину

Дії, пов'язані з охороною майна, що залишилося після смерті іноземного громадянина на території України, або майна, яке належить одержати іноземному громадянину після смерті громадянина України, а також з видачею свідоцтва про право на спадщину щодо такого майна, здійснюються відповідно до законодавства України.

Стаття 100. Прийняття нотаріусами документів, складених за кордоном

Документи, які складено за кордоном з участю іноземних властей або які від них виходять, приймаються нотаріусами за умови їх легалізації органами Міністерства закордонних справ України.

Без легалізації такі документи приймаються нотаріусами у тих випадках, коли це передбачено законодавством України, міжнародними договорами, в яких бере участь Україна.

Стаття 101. Зносини нотаріусів з іноземними органами юстиції

Порядок зносин нотаріусів з іноземними органами юстиції визначається законодавством України, міжнародними договорами.

Стаття 102. Забезпечення доказів, необхідних для ведення справ в органах іноземних держав

Нотаріуси забезпечують докази, необхідні для ведення справ в органах іноземних держав.

Дії для забезпечення доказів провадяться відповідно до цивільного процесуального законодавства України.

Стаття 103. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором встановлено інші правила про нотаріальні дії, ніж ті, що їх містить законодавство України, то при вчиненні нотаріальних дій застосовуються правила міжнародного договору.

Якщо міжнародний договір відносить до компетенції нотаріусів вчинення нотаріальної дії, не передбаченої законодавством України, нотаріуси вчиняють цю нотаріальну дію в порядку, встановлюваному Міністерством юстиції України.

Президент України Л.КРАВЧУК

м. Київ, 2 вересня 1993 року N 3425-ХІІ